

נא לא להוציא מביהכ"נ עד יום ב'
ואם בדעת הגבאים לגונוזו במוצ"ש,
ניתן לקחת במוצ"ש.

דבררי ההיחם

דרשות ומאמרים
מלאים וגדושים בדבקות ואהבת ה'
מלווים בסיפורים מלהיבי הנפש
על סדר

חיי שרה

◆ השארות הנפש ◆

נכתב בעזרת החונן לאדם דעת
על ידי
יוסף חיים ב"ר דניאל זצ"ל אליהו

לעילוי נשמת
כוכבה בת שרה ז"ל
ג'מילה ברכה בת חנה מרים ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

רפואה שלימה במהרה
יאיר חיים בן אפרת הי"ו
אברהם בן זכי הי"ו
בתוך שאר חולי ישראל אמן

כל הזכויות שמורות

למחבר

לפרטים

054-8428679

לקבלת החוברת ניתן לשלוח
בקשה לכתובת המייל:

D0548428679@gmail.com

וכן ניתן להוריד דרך אתר דרשו
תחת השם "גליון דברי חיים"

חיי שרה

חיי שרה

ויקם אברהם מעל פניו וידבר אל בני חת לאמר: גר ותושב אנכי עמכם תנו לי אחוזת קבר עמכם ואקברה מתי מלפני: ויענו בני חת את אברהם לאמר לו: שמענו אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את מתך איש ממנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך: ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת: וידבר אתם לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר: ויתן לי את מערת המכפלה אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוכם לאחוזת קבר: (בראשית כג ג-ט)

אברהם מפרסם את האמונה בהשארות הנפש

לאחר מות שרה, פותח אברהם אבינו במשא ומתן עם בני חת תושבי חברון ומבקש אחוזת קבר, אברהם מתאמץ לשכנע את בני חת לתת לו את מבוקשו, ולכן מציע אברהם לשלם בכסף מלא.

מדוע התאמץ אברהם אבינו כל כך עבור אחוזת קבר, ולשלם סכום עצום על זה, ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר?

מצינו כששכם פיתה את דינה התורה אומרת (שם לד ד) "וידבר על לב הנצרה" אומר רש"י: דברים המתיישבין על הלב. ראי אביך בחלקת שדה קטנה כמה ממוז בזבז, אני אשיאך ותקנה העיר וכל שדותיה. והנה יעקב קנה את חלקת השדה במאה קשיטה. קרקע שהיה צריך

לאכלס את נשיו ואת י"ב השבטים וילדיהן, כל המקנה והבקר שהביא מבית לבן. ודאי נצרך לזה שטח גדול מאוד וכתב באזניים לתורה (עמ' קנז) כי מאה קשיטה הוא 25 שקל ועל כך אמר שכם לדינה כמה ממון בזבו אביך ואם כן אברהם ששילם 400 שקל על חלקת הקבר היה זה סכות עתק?

כתב ראש הישיבה רבי יהודה צדקה זצ"ל בספרו קול יהודה, פרשה זו מדברת על מותה וקבורתה של שרה אמנו. אמנם יש להתפלא, כי על המיתה התורה מדברת בקיצור נמרץ "ותמת שרה" ותו לא. ואילו על הקבורה התורה מאריכה בפרוטרוט. המשא ומתן על המחיר. על המקום. ועל השטח. רואים מכאן שהקבורה תופסת מקום חשוב בחיי העם היהודי.

וכן מצינו אצל יעקב אבינו שהתורה מאריכה בתיאור קבורתו. יעקב לא מבקש מיוסף שום בקשה כי אם "וקברתני בקבורתם" (בראשית מז ל) רואים כמה דבר זה היה חביב בעיני יעקב.

איתא במדרש תנחומא (פרשת ויחי סימן ו) יַעֲקֹב קָרָא לְבָנָו לְיוֹסֵף, "וְשִׁכַּבְתִּי עִם אֲבֹתַי". אָמַר לוֹ: בְּאֵיזָה מְקוֹם? אָמַר לוֹ: בְּקִבְרֵי אֲשֶׁר כָּרִיתִי. וְכִי חוֹפֵר קְבֻרוֹת הָיָה יַעֲקֹב? אֵלָא לְלַמְדֵּךְ, כְּשִׁמַּת יַצְחָק, אָמַר יַעֲקֹב, אֲפֹשֶׁר שִׁיקְבֵר עֲשׂו הַרְשָׁע בְּקִבּוּרַת צַדִּיקִים!!! מָה עָשָׂה. הִבִּיא כָּל כֶּסֶפוֹ וְזָהָבוֹ וְעָשָׂה מֶהֵן כָּרִי. אָמַר לְעֲשׂו, מָה אַתָּה מְבַקֵּשׁ הַכָּרִי הַזֶּה אוֹ הַקְּבֵר הַזֶּה. נָטַל עֲשׂו אֶת הַכָּרִי, וַיַּעֲקֹב נָטַל אוֹתָהּ מֵעֶרְהָ.

וכן מצינו ביעקב כשנפגש עם רחל "וישק יעקב לרחל וישא את קלו ויבך" (בראשית כט יא) ופירש רש"י: בכה על שלא תקבר עמו.

והדברים מפליאים, על מה שמתה בקיצור ימים, והיא אשת נעוריו שעבד בעבורה שבע שנים לא בכה, על מה בכה, על הקבורה שלא תקבר עמו?

מכל זה אנו רואים שהקבורה תופסת מקום גדול בחיי העם היהודי וכל כך למה? מפני שיש כאן השארת הנפש וגם המת מרגיש קצת על ידי הבלא דגרמי כדברי המקובלים ע"כ.

וכדברים הללו כתב המלבי"ם: וז"ל: ובמדרש (רבה חיי שרה נח ח) אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כַּמָּה דְּיוֹת מִשְׁתַּפְּכוֹת, כַּמָּה קוּלְמוּסִין מִשְׁתַּבְּרִין, כַּדִּי לְכַתֵּב בְּנֵי חַת. עֲשֶׂרָה פְּעָמִים פְּתִיב בְּנֵי חַת, בְּנֵי חַת, עֲשֶׂרָה כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, לְלַמֶּדֶךָ שְׁכָל מִי שֶׁהוּא מְבַרֵר מְקַחוּ שֶׁל צְדִיק, כְּאֵלוֹ מְקַיֵּם עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת.

כותב המלבי"ם: כי מה שהאריכה התורה בקניה זו ובפרטיה, הוא כי אברהם השתדל בזה לנטוע בלב העמים פנה גדולה מפנות הדת, שהיא האמונה בהשאת הנפש אחר המות, ובגמול העתיד שיהיה בין לנפש בין לגוף, כי גם הגופים ישני אדמת עפר יקיצו ביום הדין הגדול, אלה לחיי עולם ואלה לדראון עולם, ועתידיים צדיקים שיעמדו בלבושיהם היינו בגופים הגשמיים שהיו לבושים בהם בחיים הראשונים.

ועל כן צריך להכין לגוף המת מקום שם קבר במקום נבחר, ובין בני משפחתו ואנשים צדיקים, ואין קוברים רשע אצל צדיק כמו שהיה במעשה דאלישע (מובא לקמן).

וכל זה היה כדבר זר לבני חת, שחשבו כי מתים בל יחיו ואין עוד דין וחשבון בשאול, והקבורה אינה צריכה רק לפי שעה משום בזיון החיים ומשום הסרחון, ואח"כ היו מפנים הקבר, וע"י מעשה זו שהיה בפרסום ואברהם נתן בעד המערה הון רב נתיסד אצלם אמונה, שברר להם שהשלמים אין להם מן העולם הזה אלא ד"א של קבורה, וכל חלקם בעולם הזה המה מהבל יחד.

ועל זה אמר: "גַּר וְתוֹשֵׁב אֲנִי" שהוא מכוון עם מ"ש: "כִּי גַר אָנֹכִי עִמָּךְ תוֹשֵׁב כְּכֹל אַבּוֹתַי" (תהלים לט יג) כי חיי העולם הזה, הם חיי הגר, שאל מקומו שואף, אזרח הוא שם, ועל כן תנו לי אחוזת קבר, ומה שאקברה מתי, הוא רק מלפני, אבל באמת לא תחשב לקבורה, רק כמי שגונזו דבר יקר באוצר, להיות שמור למועד ידוע, אשר יוציאהו משם.

ובני חת אשר לא האמינו בזה, היה די להם הקבורה לפי שעה, ואמרו במבחר קברינו קבור, למה לך אחוזת קבר? לכן הוסיף לבקש דוקא מערת המכפלה, שהיה בית ועליה, והוא ציון ומשל, להוית האדם בעולם הזה, במערה השפלה שיש על גבה עליה, הוא העולם

העליון, וגם אחרי המות ינוח הגוף על משכבותיו, והרוח תחופף עליו מלמעלה בגן עדן התחתון. (כמ"ש המלבי"ם בספרו 'שירי הנפש' על שיר השירים ח ח)

והמערה הזאת היא בקצה השדה, שהוא סוף האדם, וסוף כלי מעשהו בשדה וכל יגיעו ועמלו, והודיע כי יקנה זאת בכסף מלא, כי כל חפצים לא ישוו, אל ההשארה הזאת, אשר היא אחרית האדם ותקותיו.

וכבר באר בזוהר, כי ארבע מאות שקל כסף ששקל, היה רמוז לת' עלמין דכסופים, שירש לעתיד, בשכר עמלו תחת השמש.

וכל זה ברר אברהם בעת המקח הזה, ולמד ודרש והקים פנות האמונה, וברור המקח הזה, דומה כעשרת הדברות שבררו האמונה והשכר והעונש: ע"כ

וזה כוונת המדרש הנ"ל: אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר כַּמָּה דִּיּוֹת מִשְׁתַּפְּכוֹת, כַּמָּה קוֹלְמוֹסִין מִשְׁתַּבְּרִין, כַּדִּי לְכַתֵּב בְּנֵי חַת. עֲשֶׂרָה פְּעָמִים כְּתִיב בְּנֵי חַת, בְּנֵי חַת, עֲשֶׂרָה כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, לְלַמֶּדֶךָ שֶׁכֹּל מִי שֶׁהוּא מְבַרֵר מְקַחוֹ שֶׁל צְדִיק, כְּאֵלוֹ מְקִיִּם עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת. שֶׁהֲשִׁיאוֹ אֶת קִנְיָן מַעֲרַת הַמְּכַפְלָה לַעֲשֶׂרֶת הַדְּבָרוֹת, שֶׁעַל יְדֵהָ לִימַד אֶבְרָהָם אֶת אוֹמוֹת הָעוֹלָם, אֲמוֹנָה בַּה' וּבְשֹׂכֵר וְעוֹנֵשׁ, וְהַשְּׂאוֹת הַנֶּפֶשׁ.

*

על הפסוק בקהלת (יב ז) "מי יודע רוח בני האדם העלה היא למעלה ורוח הבהמה הירדת היא למטה לארץ". כתב המעם לועז: כי שלמה המלך בא לסתור דעות הכופרים בהשגחה, ורואים הכל כבהמות וחיות והם מפקפקים בהישארות הנפש, וסוברים דהכל הולך אל מקום אחד. לכן אמר "מי יודע רוח בני האדם" מי מהם יודע להוקיר את רוח בני האדם שהבריות דנים רק לפי מראה עיניהם והרגשת חושיהם, ואינם יודעים "רוח בני האדם העלה" שעולה היא למעלה, לתת דין וחשבון.

משל למלך המעמיד שליט על מחוז אחד לזמן קצוב, שמחויב לבא לפני המלך בסוף אותו זמן, ולתת לו דין וחשבון על כל מה שעשה.

לא כן "רוח הבהמה היִרְדָּת היא לְמַטָּה לְאָרֶץ" בהמה אינה צריכה לתת דין וחשבון, אלא יורדת לארץ לאחר מותה.

והנה קודם שקנה אברהם אבינו את מערת המכפלה, לא היו הבריות יודעים מהשארות הנפש והיו קוברים מתיהם במקום שנודמן להם ואחר כך היו משתמשים בשדה ולא היו חוששים כלל לבזיון המת, עד שבא אברהם אבינו וקנה את מערת המכפלה בכסף מלא, ורצה שתישאר בידיו תמיד שלא ישתמשו בו שום תשמיש, כי הצדיקים אינם מתים אלא שוכבים. ולכן צריכים מקום מיוחד לבית הקברות.

ולכן אומרים (נוסח אשכנז) במוסף לשבת שקלים "דודי זכור לי שקלי עפרון, אשר שקל אב במכפל חברון, חקר שקלי יבوسی וכו'." תזכור לי את הזכות הזו, שפירסם ענין זה של השארות הנפש. (מעם לוועז).

*

בספר חיי עולם (פרק ז) כותב רבי יעקב ישראל קניבסקי הסטייפלר זיע"א. בענין זה של השארות הנפש.

והנה עיקרי השארת הנפש הוא מהדברים שנמסרו למשה רבינו עליו השלום בסיני, בתורה שבעל פה, כי כל ענינים הרוחניים לא רצה הקדוש ברוך הוא לפרסמו בכתב, אלא ניתנו בתור סוד בתורה שבעל פה לעם סגולתו.

וכמו שלא פרסמה התורה הקדושה מהו ענין אורים ותומים רק כתיב "ונתת אל חושן המשפט את האורים ואת התומים" בפרשת תצוה (שמות כ"ח ל') אשר היה משיב ברוח הקודש למלך ולבית דין ולמי שהצבור צריך לו, על כל שאלה על ידי אותיות בולטות או מצטרפות, והיה קיים כל זמן בית ראשון, אבל מה הוא זה אורים ותומים לא ביארה התורה אלא נמסר ענינו בתורה שבעל פה למשה רבינו עליו השלום, וכמו כן ענין שכר ועונש בעולם הבא, עיקרו נמסר בתורה שבעל פה.

וכמו כן ענין השארת הנפש, עיקרו נמסר בתורה שבעל פה, ומכל מקום מבואר גם כן בתורה שבכתב כמה פעמים ענין השארת הנפש,

מהם בפרשת בראשית גבי קין דכתיב (בראשית ד' י') "קול דמי אחיך צועקים אלי מן האדמה".

ובקבלה ענין השארת הנפש ועולם הבא מפורסם מאוד, וכל הש"ס ומדרשי חז"ל מלאים מזה במקומות אין מספר, ואין צריך להאריך, והמשנה שבאה לבאר עיקרי יסודי התורה שבעל פה, לא ראתה צורך ללמדנו ענין עולם הבא אלא באה ללמדנו (ריש פרק חלק סנהדרין צ' ע"א) שכל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, ואלו שאין להם חלק וכו'.

בסמוך למותו של הפילוסוף היווני דיוגנס באתונה, ציוה על תלמידיו שיניחו את גוויתו בשדה הפתוח.

שאלו תלמידיו, והלוא חיות השדה יאכלו את בשרך?

אמר להם: אז תניחו בידי מקל, על מנת שאוכל לגרשם.

שאלו אותו האם תוכל לאחר מיתתך לגרשם במקל?

אמר להם, אם כן מה אכפת לכם שהבעלי חיים יאכלו אותי?

וכך כותב האברבנאל בפרשתינו מה ראה אברהם לשאול קבורה מיוחדת לאשתו? והנה אחרי שאדם מת מה איכפת לו שיקבר פה או פה או לא יקבר, והנה בכל מקום ישוב העפר אל הארץ כשהיה ומשה רבנו ע"ה לא בקש קבורה מיוחדת. וכתב אחד מחכמי האומות שאין לבקש לגוף המת קבורה, לפי שלא ימלט מהיותו מרגיש או בלתי מרגיש. ואם היה מרגיש אין צער גדול מזה, ומוטב אם כן שלא יקבר. ואם אינו מרגיש, מה לו שיקבר פה או פה, או יאכלוהו החיות:

ולכן השתדל אברהם לתת קבורה לשרה אשתו, ולא רצה לקברה בקבר אחד מאנשי העיר, פן יתערבו עצמות הקדושה עם עצמות הכנעניים המתועבים במעשיהם, כמ"ש: "כמעשה ארץ מצרים אשר ישבתם בה לא תעשו וכמעשה ארץ כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו". אבל בקש קבורה מיוחדת לצדקת בארץ ישראל הקדושה, ובמערה היא שיחדה האל ית' לקבורת אבות העולם ואמהותיהם, וכן עשה יעקב בצוותו את יוסף "אל נא תקברני במצרים" וכדי שנלמוד

מעלת ארץ ישראל, ובפרט מערת המכפלה, וכמה ראוי לאדם שישתדל בקבורת המת, וליחד ליקבר במקום קדוש נכתב הספור הזה בתורה.

*

כתב בספר 'האמונה והקדיש' על ענין השארות הנפש (המחבר הוא הרב אהרן מנדל הכהן אב"ד ורב קהילת האשכנזים בקהיר בשנת תרנ"ז) ידעתי גם ידעתי כי כל אלה המתרשלים בהאמונה, ימאנו לשמוע דברי אגדות חז"ל, ולמרות רצוננו, הם אומרים כי האגדות הם משלים וחידות, לכן אספר לך קורא חביב ענין נפלא מעסק הרוחות למען אשר תאמין בדברי חז"ל בפשטות דבריהם, וגם שלא תאמר כי רק אלה החכמים הראשונים כמלאכים אשר זכו לידע ולשמוע הרוחות וכמספרות זו עם זו, אלא שגם אנשים פשוטים בזמנינו זה, יש להם עסק עם הרוחות. וכו'.

אבל אעידה עלי עדים כשרים ונאמנים מפה, עיר קריה אשר בתוך עמי אנכי יושב, (קהילת האשכנזים בקהיר אשר במצרים) ומכיר אני את האיש מעשירי ונכבדי הקהילה ירא ה' והוא סיפר לי שהוא וגיסו הנכבד, אשר נשותיהם הם שתי אחיות, והיה להם שלחן קטן של עץ, טפח על טפח בעלת שלש רגלים בלתי דבוקים במסמרים, ונותנים עט עופרת באחת מרגליה, ומעמידים אותו על גבי השלחן הגדול שבבית, ונותנים תחתיו נייר לבן פשוט,

והנשים האחיות ההם, היו מניחים את ידיהם על השלחן הקטן הזה כחצי שעה, והיו שותקים ומכוונים דעותיהם ונותנים עיניהם אל השלחן ההוא, עד אשר התחיל השלחן לזוז ולהלך על הנייר מאליה, ומושכת עמה את ידי הנשים שעליה לכל צד אשר היא תחפוץ ללכת.

ואותו הרגל שיש בו העופרת, היה כותב על הנייר עד אשר נשאר עומד מאליו, ואזי היו פושטים את הנייר ורואים מה שכתוב בו, והיו מוצאים איזה שם של איש או של אשה כתוב עליו, ואז היו הנשים מדברות אל אותו השם, ושואלים אותו בתחלה על עצמו מי הוא? ואימתי מת? ומאיזה עיר הוא? והיתה העופרת כותבת ומשיבה על כל דבר ודבר באר הטב.

ודרך הכתיבה, היא כדרך כל הכותבים כשימלאו השורה האחת יחזור העופרת מאליו לתחלת השורה וכותבת שורה אחרת.

ואחר כך היו שואלים אותו כמה וכמה שאלות, והיה אותו הרוח משיב להם בכתב על כל פרט ופרט, ולפעמים רבות היה משיב איני יודע, או שהיה משיב להם שאינו יכול לגלות להם התשובה, ולפעמים היה משיב בשחוק וליצנות כאדם המתלוצץ על חברו.

וכך היו נוהגים המשפחה הזאת זמן רב, והיה להם חדר מיוחד לזה.

עד שנודמן להם רוח אחת שאינה יהודית שבאתה לביתם, וכתבה להם על הנייר את שמה ושם עירה, וכתבה להם שהיא לא תצא מביתם, כי יש לה פחד לשוב למקומה, מפני שמצערים אותה מאד ולא מצאה מנוח רק ביתם זאת.

ומאז והלאה, כאשר היו הנשים מניחים את ידיהם על השלחן הקטן ההוא, היתה הרוח ההיא חותמת את שמה תיכף לרגעים אחדים והם היו אומרים לאותה הרוח שהיא תלך ותביא להם את רוחו של איש פלוני שמת בעיר פלונית, ותיכף היתה הרוח ההיא הולכת ומביאה את פלוני שהיה בא וחותם את עצמו על הנייר, והיו שואלים ממנו אות וסימן שהוא הוא אותו הרוח שדרשוהו לבא, והיה הרוח ההוא כותב להם סימנים, מה שהיה נוהג עמהם בצוותא חדא בחייו, ונתאמתו כל הדברים.

וכן היו נוהגים לאלפי פעמים, ונודמן פעמים רבות, ששלחו לקרוא להרוח של אדם גדול ומפורסם, והיה הרוח הקבוע לשלוחם משיב להם שאותו פלוני אינו רוצה לבא, או שהיה משיב, כי אותו פלוני איננו עוד בעולם הזה, שכבר עלה למעלה וזהו ענין פלא.

והיותר פלא בזה הוא, כאשר היו קוראים ליהודי שמת בתוך השנה ההוא, היה בא ומשיב להם, ואם היה לאחר שנתו, לא היה בא, וכן אם היו שואלים להרוחות עניני עתידות היו משיבים איני יודע, ואם היו שואלים להם בעניני מסחר, היו עונים להם בדיוק כפי מצב המסחר שהיה באותו זמן.

ואם היו שואלים להם על מצב של עצמם בענין שכר ועונש, היו משיבים להם, יש מהם שהשיבו כי עונשם הוא קשה, ויש שהשיבו שהוקל מהם העונש.

כזאת וכזאת סיפרו לי המשפחה הזאת, מהתשובות שהיו משיבות הרוחות אשר תקצר היריעה מהכיל, ורק סיפור אחד מהם אספר לפני הקורא שהוא אצלי הפלא ופלא.

פעם אחת בא האיש בעל הבית לביתו ואמר שהוא מרגיש בעצמו מעט כובד ראש, וישכב על מטתו, ותיכף שאלו הנשים בשלחנם והזמינו לרוח של רופא גדול מפורסם שמת מקרוב בפאריז, והשיב להם הרוח כי האיש בעל הבית חולה גדול, ויש לו חמימות ארבעים מעלות, והחולי שלו הוא בגרונו.

ויבקשו הנשים ממנו שיכתוב להם רפואה, (רצעפט) ותיכף ומיד כתב להם רצעפט נקי וברור, והיה הדבר בעיני הנשים לצחוק באשר לא החזיקו להבעל שהוא חולה, ואף על פי כן ליתר שאת קראו תיכף להרופא הגדול דפה, וגם הוא אמר להם כן וכתב להם רצעפט שהיה מכוון ממש כמו הרצעפט שכתב להם אותו הרוח של הרופא מפאריז.

עוד חידוש אחר פלאי אספר לפני הקורא, אשר פעם אחת הזמינו לאחד מהפילוסופים המפורסמים של העולם, שחיבר ספרים רבים בחכמת הפילוסופיא, ויכחש הדת והאלוקות, ושאלו אותו הנשים איך הוא דעתו עתה בענין הפילוסופיא שלו?

והשיב להם הרוח, שהוא מתחרט מאוד על מה שכתב בספריו להכחיש בשכר ועונש שלאחר המיתה, כי עתה הוא רואה שיש אלקים שופטים בארץ, והלואי אם היה לאל ידו להשיב את כל הספרים אשר הוציא לאור ולאבדם מן העולם.

ואחר כך ביקש מהם אותו הרוח שיעשו עמו חסד, ויתנו לו במתנה תוי פוסט ונייר לבן כדי שיכתוב הוא מכתב לאחותו, והם ישלחוהו על הפוסטא (דואר)

וכן היה, שנתנו על השלחן נייר לבן והרוח כתב המכתב ואחר כך נתנו המעטפה על השלחן, והרוח כתב האדריסא, ואחר כך שלחו המכתב לפאריז, ולא ידעו מה היה לו.

וכן באופן כזה סיפרו לי ענינים רבים מבהילים הרעיון, והכל באותות ומופתים וסימנים מובהקים מכל רוח ורוח, לפי מה שהכירו אותו בחייו.

וכל הענין הזה, היו הנשים נוהגים בחדר מיוחד לזה, אשר בכל יום ויום היה להם שעה מיוחדת שהיו נכנסים המשפחה כולה, ואלו השתי נשים היו נותנים ידיהם על אותו השלחן, והיו עוסקין עם הרוחות, ויאספו כתבים מאיזה רוחות משונות, ובכתבים ולשונות שונים לאין מספר.

וחכם אחד אחד מדייני הבית—דין דפה, העיד לי שהוא בעיניו ראה הכתבים.

ויהי אחרי אשר נהגו בזה זמן רב, התחילו להתאסף שם הרוחות והיו באים מאליהם רוחות הרבה לאותה חדר, עד שלפעמים היה נשמע בהחדר כמו אנשים הולכים ומטיילים בהחדר, והיה נדמה כאילו הם מטפסים על החלונות ומשמיעים קולות, ואזי כאשר היו הנשים נכנסים ומניחים ידיהם על השלחן, היה העופרת כותב מאליו תיכף ומיד, והיו חותמים שמותיהם רוחות רבים שהיו שם בהחדר, מבלי שיזמינו אותם ולקרוא בשמם.

ובדרך הזה נהגו כשלוש שנים.

ויהי פעם אחת נתקוטטו הנשים עם הרוחות, על ידי הכתב אשר שחקו עליהם, ויבזו אותם, והרוחות השיבו להם בכתבם, כי הם ינקמו נקם בה, ובלילה ההיא מתה פתאום בתה היחידה, ונצטערו הרבה וקיבלו על עצמם בחרם ובשבועה שלא לעסוק עוד עם הרוחות, ושרפו את כל ההמון ניירות שהיה להם בכתובות ידי הרוחות, אשר אנשים רבים ראו אותם, וגם הדירה החליפו ושינו את מקומם ויצאו מהרחוב ההוא ורק את השלחן הקטן השאירו לזכרון.

ואני בעצמי ראיתי ואחותי בידי, אבל לא רציתי לעשות בו כל מאומה כי זה הוא מה שכתוב: **עָמִי בְּעֵצוֹ יִשְׁאַל וּמְקֵלוֹ יִגִּיד לוֹ**. (הושע ד יב) וגם להמשפחה הזאת אמרתי, שנענשו במיתת הבת, על שעברו על דברי תורה כי לא הרוחות המיתוה, אלא החטא.

על כל פנים רואים אנו בחוש ראייה גשמית, כי השארת הרוחות אחר המיתה, היא אמת ויציב, מה שגם הכופר הגמור לא יוכל להכחיש ונאמנו דברי חז"ל.

כותב רבי אהרן הנ"ל: קורא חביב, כל מה שטרחתי ויגעתי בחבורי זה, הוא לתכלית הנרצה, כדי להשריש בלבבות אחינו בני ישראל את אמונת השארות הנפש, אשר על ידי זה יאמין בשכר ועונש, ואזי יזהר מלחטוא מפני היראה יראת העונש, וירדוף אחרי המצוות מפני אהבת השכר הנצחי.

ולפי שרוב העולם יקבלו בלב שלם מה שיראו בעיניהם יותר ממה שישגו בשכליהם, אשר על כן הבאתי לך הספור הזה, מה שראו אנשים פשוטים בעיניהם הגשמיים, את כתבי ידי הרוחות שנתאמת להם שמותיהם בסימנים מובהקים, כי הן הן שהכירו אותם בחייהם, ועתה הם מדברים עמהם לאחר מיתה שבזה נתאמת כי רוחות בני האדם משוטטים בעולם.

וכדי להבין הדבר קרוב אל השכל, הלא כבר הודעתך, כי השם 'השארות הנפש' חל רק על 'הרוח' שהוא כח המדמה וכח המרגיש הנמצא בתוך חדרי המוח בדמות הגוף שהוא הנוצר הראשון שנברא בתוך זרע האיש הניכרת על ידי המיקריסקאפ, (מקרסקופ) והוא הוא הרוח הנשאר אחרי מות האדם, בדמות גוף אוירי רוחני, טס ופורח בהאוויר של עולם הזה, וכמו שכל הברואים החיים בעולם הזה תלויים חיותם בנשימת האוויר, כן הוא לכל הנמצאים שאינם חיים עמנו בעולם הזה, תלויים גם כן בהאוויר, כי שם הם נמצאים, ושם הם חיים, ושם הם מתים, ושם הם נדונים, ומשם הם עולים לשורשם.

ואינני צריך לומר, שאין שיעור לגודל ורוחב האוויר, מה שאין הפה יכול לדבר את מספר מלואו.

והחוקרים חלקוהו לשלשה חלקים.

הראשון, הוא מסביב כדור הארץ עד שלש פרסאות הנקרא 'איתיר' (בספר הברית כותב שבחלק האוויר הזה, הנקרא 'איתיר' נמצאים הכוכבים והמזלות וכוכבי הלכת) הוא אויר גם, שהוא דומה לגוף הארץ, והוא כולו 'עשת מגניטיזום' (מגנט) אחד, כמו גוף הכדור, ובחלק האוויר הזה נמצאים כל הדברים הנאבדים

בעולם הזה, אשר כבר הסכימו כל החוקרים שאין דבר נאבד ובטל מן העולם, אלא שנמס לתוך האויר של 'האיתיר' הסמוך להארץ.

ובהיות שכל הדברים הנמצאים בעולם הזה, הם מורכבים משני דברים, 'דומם ורוח' והיה ככלות קיום הדבר ההוא, יתפרדו המחוברים ויומשך חלק הדומם אל הכדור הארצי, וחלק הרוח עולה למעלה, שכל דבר נמשך לשורשו ונדבק בו.

ונמצא לפי זה, שחלק האויר עם כדור הארץ יחדיו, הם הסובלים כל הברואים, כי קיום הנמצאים בעולם הזה תלוי בנשימת האויר, וכל הנעדרים מעולם הזה, חוזרים אל האויר, דהיינו הצומח והחי קיימים מהאויר והעפר, ובהפסדם נשאר עפריותם למטה, ורוח אורותם עולה למעלה.

אמנם לפי מה שהורתיך כי האדם כשהוא חי, הוא מושך את חיותו מהאויר הגבוה שהוא למעלה מהאיתיר, ובפרט הנשמה הטהורה שהיא באה ממקום גבוה אשר בהכרח לפי הטבע שיומשך אויר רוחניות נשמתו לשורשו אחרי צאתו מהאדם, וידחוק את עצמו בחוזק שיעלה להאויר שלמעלה מהאיתיר, אשר משם חוצב מקורו, ולא יאבה הרוחניות להישאר פה בהאויר הנמוך הזה, ויתאמץ בכל עוז לעלות למקורו.

ורק כאשר יהיה לו מניעה ודבר חוצץ בעדו, שלא יוכל לעבור דרך אויר האיתיר ולעלות דרך ישרה להידבק לשורש האויר שלו הנמשך אליו מצד טבעו, כי אז מוכרח הוא להישאר פה בחלק האויר התחתון, שהוא חלק האיתיר הסמוך להארץ, בעל כרחו שלא לרצונו, כמו שמוכרח האויר שבתוך הנוד להישאר שם באם סוגרים בעדו הפתח, אבל ברור הדבר, מצד השכל כי אי אפשר בשום אופן שימס הרוח הרוחני ההוא ויהיה נמק ובטל בתוך אויר האיתיר, כי הרוח הרוחני הוא בטבעו חזק יותר מהאויר של האיתיר, יען שהוא בא ממקור גבוה ממנו והוא יותר זך ובהיר מהאויר של האיתיר.

וכבר הוכחנו, שכל מין אויר שהוא משונה בטבעו מטבעיות של אויר הכללי, נבדל הוא לעצמו בתוך האויר, ואי אפשר בשום אופן להתערב עם אויר האיתיר ולהתבטל בתוכו, כי הוא מין שלא במינו,

ולפי מה שהקדמתי בפ"ט שנמצאים בתוך האויר של האיתיר כמה וכמה אוירים שהם מחולקים לעצמם, ואינם מתערבים זה בזה, מפני דקותם שהם צחים וזכים יותר מאויר האיתיר, כגון האויר של האור, שהוא, שש מאות אלף פעמים דק וזך מן האויר, ובעבור דקותו וזכותו אי אפשר לו שיתבטל בהאויר הגס.

וכן הוא דבר הזה, אשר הרוח של האדם הנשאר אחרי פטירתו בהיות שהוא נמשך ובא משורש עליון שהוא דק וזך הרבה יותר מכל אוירים שבעולם, ולכן אי אפשר בשום אופן שיתבטל הרוח הזה וימס בתוך האויר הגס, ובעל כרחו הוא מעופף ומטייל בתוך האויר של האיתיר כבריה בפני עצמה.

וכמו כל הברואים המעופפים בהאויר, עד אשר יזכה לעלות למקום שורשו העליון אל האויר הזך והטהור, אשר לוקח משם.

ועתה נקל לך להבין ענין הרוחות שאחז"ל, המספרות זו עם זו בעולם הזה, כי כל הרוחות של בני אדם הנפטרים מעולם הזה הם עתידים לעלות למעלה למחצב שורשם העליון, רק כל זמן שלא עלו, הרי הם עדיין בעל כורחם בהאויר התחתון, והם פורחים באויר כאילו היו בני אדם שיש להם כנפים, והם רואים ויודעים מכל עניני עולם הזה יותר מבני אדם החיים, יען שהם אינם במאסר הגוף החוצץ בעדם, אבל ידיעתם וראייתם ודבורם אינם כדוגמת החיים, אלא באופן ראיית ודבור של החלום, אשר האדם רואה בחלומו מרחוק מבלי כח העין, והוא מדבר מבלי בטוי שפתים, אשר על כן אי אפשר לנו לראותם איך הם פורחים באויר ומספרות זו עם זו, כי דקים וזכים הם מאד מאד.

וקרוב הדבר אצלי להאמין, כי עוד יבא זמן אשר חכמי הטבע ימציאו מין כלי הבטה חזקה, שיוכלו לראות על ידו את הרוחות האלה היוצאים מבני אדם, איך שהם פורחים באויר בדמות אנשים אויריים בשלימותם, אבל עתה אי אפשר לנו לראותם מפני דקותם, וגם אי אפשר לנו לשמוע את קולם, יען שהקול הנשמע בין החיים הוא מכח דפיקת רוח האדם בתוך האויר, אבל הרוחות האלה אין להם כלים הגשמיים הדופקים.

ויען שהחכמים הראשונים היו אנשי המעלה, לכן היו יכולים להשיג ולהבין את זאת, איך שהרוחות מספרות זו עם זו, וכן דקדקו חז"ל לכתוב 'מספרות' ולא כתבו 'מדברות', כי דבור לשון קשה השייך רק בבני אדם החיים.

ואחרי ההצעה הזאת עם ההקדמה שהקדמתי לך עדות הרופאים בפרק זה, כי אצל חולי הרואים, (מות קליני) יוצא כח המדמה מפנימיות המוח ושוכן על גומת הלב מבחוק, ואז יראה כעין דוגמת חזיונות הנביאים אשר עתה תבין אגדת חז"ל (ברכות יח:).

מעשה בחסיד אחד שנתן דינר לעני בערב ראש השנה בשני בצורות, והקניטתו אשתו, והלך ולן בבית הקברות.

ושמע שתי רוחות שמספרות זו לזו, אמרה חדא לחברתה, חברתי בואי ונשוט בעולם ונשמע מאחורי הפרגוד מה פורעניות בא לעולם, אמרה לה חברתי אני איני יכולה שאני קבורה במחצלת של קנים, אלא לכי את, ומה שאת שומעת אמרי לי.

הלכה היא ושטה ובאה ואמרה לה, שמעתי שכל הזורע ברביעה ראשונה ברד מלקה אותו, הלך הוא וזרע ברביעה שניה, של כל העולם נלקה שלו לא נלקה.

לשנה האחרת הלך ולן בבית הקברות, ושמע אותן שתי רוחות שמספרות זו עם זו. אמרה חדא לחברתה: בואי ונשוט בעולם ונשמע מאחורי הפרגוד מה פורענות בא לעולם.

אמרה לה: חברתי, לא כך אמרתי לך: איני יכולה שאני קבורה במחצלת של קנים? אלא לכי את ומה שאת שומעת בואי ואמרי לי.

הלכה ושטה ובאה. ואמרה לה חברתה: חברתי, מה שמעת מאחורי הפרגוד? אמרה לה: שמעתי, שכל הזורע ברביעה שניה שדפון מלקה אותו. הלך וזרע ברביעה ראשונה. של כל העולם כולו – נשדף, ושלו לא נשדף. אמרה לו אשתו: מפני מה אשתקד של כל העולם כולו לקה ושלך לא לקה, ועכשיו של כל העולם כולו נשדף ושלך לא נשדף?

סח לה כל הדברים הללו. אמרו: לא היו ימים מועטים עד שנפלה קטטה בין אשתו של אותו חסיד ובין אמה של אותה ריבה. אמרה לה: לכי ואראך בתך שהיא קבורה במחצלת של קנים.

לשנה האחרת הלך ולן בבית הקברות ושמע אותן רוחות שמספרות זו עם זו. אמרה לה: חברתי, בואי ונשוט בעולם ונשמע מאחורי הפרגוד מה פורענות בא לעולם. אמרה לה: חברתי, הניחיני, דברים שביני לבינך כבר נשמעו בין החיים. (ברכות י"ח:)

כי הרוח של האדם כאשר אך יצוא יצא ממאסר הגוף, והוא אינו יכול לעלות לשורשו, ונשאר מעופף ומסבב בהאוויר התחתון הסמוך לנו, כי אזי הוא רואה בעולמנו זה כמו נביא, וכל מי שיוכל לראותו ולשמע קולו הוא יוכל להתוודע ממנו ענינים רבים ונפלאים.

מעתה תבין ענין ספור השלחן הנזכר לעיל, כי תדע אשר הרוחות הנשארים ומסבבים באויר התחתון של העולם הזה שהם כמו ברק, דהיינו אויר קבוצי של עליקטיריסיטי (כח חשמל) הפורח באויר, וכאשר ירגיש כח עליקטרי זולתו מאותו הסוג, אז יתמשך אליו ברגע אחת, כי אין מעצור לפניו לשוט עד מהרה בכל האויר.

ובכן, כאשר נמצא מין סגוליית באיזה אנשים מיוחדים, שיכולים למשול על זולתו (היפנוזה) וליישנו בעל כרחו, ולפקוד עליו בעל כורחו להוציאו מכוחותיו הגשמיים, ולהביאו אל כחותיו הרוחניים, עד בחינת נבואה, כך נמצא גם כן מין סגוליית באיזה אנשים או נשים מיוחדים, שיכולים למשול על כחות הרוחות המשוטטים בעולם על ידי המשכת כח מחשבתם בהצטמצותם, ע"י הצטרפות כחותיהם עם כחות הרוחניים של חלק הצומח הנמצא בהשלחן, כי אז הם יכולים למשול על הרוחות ולמושכם ולהביאם משוט באויר, אל מקום שלחנם שיעשו כל אשר יגזרו עליהם.

והשלחן הזה אין לו שום כח מיוחד לזה, רק שהוא אמצעי בין האיש החי ובין רוח המת, על ידי מה שהוא נותן ידיו על השלחן ובוה הוא מצמצם כל דעתו ושכלו, רק אל הדבר ההוא שמושך מחשבתו וחושק ומצפה שיבא לו איזה רוח מהרוחות המשוטטים באויר העולם קרוב

אלינו, ובכח מחשבתו זה שהעמיק בה, יבא אליו הרוח, יען כי מחשבת האדם יש לו כח המושך גדול, הגובר על כחו של הרוח.

יען כי האדם החי יש לו כחות רוחניים יותר מהרוח המשוטט באויר, כי החי יש לו נפש רוח נשמה, והרוח המשוטט הוא רק חלקו לבדו הוא, אשר על כן כח המחשבה של האיש החי שהוא חלק הנשמה הוא ימשול על כח הרוח המשוטט, מפני שהוא גדול במעלתו על חלק הרוח כמו שאמרנו למעלה, שאם נסתלק כח הרוח על ידי 'קלארי פארים' (סם הרדמה) יש כח ביד חלק הנשמה הנשארת, להמשיך ולהחזיר הרוח להגוף, וכן הוא גם כן שלא בחיים.

(בפרק ז מאמר 'רוח חיה' כתב הרב: כשנותנים לאדם לפני ניתוח סם הרדמה, האדם לא מרגיש כלום, וזאת מפני שהרוח שבו מסתלקת ממנו למרחוק ומשוטטת באויר העולם, ולכן הוא לא ירגיש כאב בעת הניתוח, כי לא נשאר לחלק הרוח שהוא ההרגשה, שום קשר עם הגוף, ואחרי כן הנשמה שנשארה בקרבו, היא תחזיר את חלק הרוח שברה, ותשיבהו לאיתנו, שזאת היא כחה ופעולתה של הנשמה שהיא העיקרית, דהיינו שהיא בכח המושך שלה, תמשוך לעצמה אותו הכח שנחסר, שמשוטט באויר העולם, וכו' ולולא זאת לא היה באפשרות להחזיר את האדם לאיתנו הראשון, אחרי 'הקלארי פארים' כמו שאי אפשר להחיות מתים.)

ואף אם יהיה הרוח מרחוק אלפי אלפים פרסאות, לא יתמהמה בהליכתו, כמו שהליקטריסיטי של הדומם, שהוא תנועת המגנט והטלגרף שעוברים בתוך אויר חללה של כל העולם כולו עד מהרה, שכן הוא כח הליקטרי של האדם שהוא הרוח, ימהר לבא מקצה העולם ועד קצהו ברגעים אחרים באין מעצור.

אשר על כן, אלו הנשים המספרות עם הרוחות על ידי השלחן, הם ממהרים להביא דבריהם, אמנם לא יוכלו למשוך את הרוח שכבר עלה למעלה מהאויר של עולם הזה, כי אזי הוא בגובה מעלה ובריחוק מקום.

ולא יפלא ענין בעלת אוב איך העלתה את שמואל הנביא, יען כי אזי היה עדיין תוך י"ב חודש לפטירתו, אשר רוחו הקדוש היה עדיין

בגן עדן התחתון שהוא בעולמנו זה, כמבואר אי"ה בפרק הבא, והאשה בעלת אוב שהיתה מסוגלת לזה בכח הליקטרי שלה שנתחברה עם הליקטריסיטי של האוב שהיתה מה שהיתה, אם חלק צומח או חלק אדם מת, ובכחו של שאול המלך שהוא נתן דעתו הגדול לאותה המחשבה של בעלת אוב, עד אשר בכח אלו השלשה הצליחו והביאו את רוחו של שמואל מרחוק, שהיה בגן עדן התחתון שהוא בעולם הזה,

אבל היא לא העלתה את נשמתו של שמואל, רק את רוחו כמו שביארנו, כי הרוח נשאר אחרי מות האדם דמות גוף אוירי פורח באויר, ולזאת אמרה "וַתֹּאמֶר אִישׁ יֶקֶן עֲלֶיהָ וְהוּא עֹטָה מְעִיל" (שמואל א' כ"ח י"ד)

כי זה הוא דמות הגוף שהוא הרוח ולא הנשמה, ומכל שכן שלא העלתה את חלק יחידה שהיא נשמתא לנשמתא, שכבר עלתה למעלה וגם חלק הרוח של אותו צדיק, לולא שהיה עמה כחו של שאול לא היתה יכולה להביאו, כי הבעלת אוב והדומים לה יכולים הם למשול רק על הרוחות של הנידונים בעולם הזה בתוך י"ב חודש, או הרשעים שאינם זוכים לעלות גם אחרי י"ב חודש.

ובזה זכינו להבין ענין מעשה הנשים על ידי השלחן, וענין אגדת חז"ל שהרוחות מספרות זו עם זו, וכמו כן אגדת חז"ל מענין רבינו הקדוש וכדומה שבאו לביתם אחרי פטירתם ונראה להבני בית כמו איש חי, (כתובות קג.) אשר באמת היתה רק חלק רוחם הקדוש, שנראה להם, אבל נשמתם לא נראתה להחיים, כי כבר עלתה לשמי מרומים.

ועוד יובן לנו ההשתטחות על קבר אבות, לפי מה שאמרנו כי הגוף המונח בקבר, גם הוא יש לו עדיין כח הרוחני, כי אם לא היה בעצמות המת אותו הכח רוחני, כח המושך המלכד את עצמים הפרדיים כמו שיש בכל עצם או ברזל או אבן, כי אזי לא היו העצמות האלה מחוברים יחד בתור עצם, כי היו נפורדים לעפר הארץ והיו כלא היו, ורק מפני שיש בתוכם עדיין כח המושך המחבר את העצמים הפרדיים.

נמצא לפי זה שגם בגוף המת יש בו כח רוחני, ובכך נוכל להאמין כי אותו הכח הרוחני הפורח באויר, שהוא השארת נפשו של הנפטר, יתעורר לפעמים למשוך את עצמו אל הכח הרוחני השוכן בקבר, כי היו שכנים בגוף יחד בחיי האדם, כידוע לפי הטבע, שכל דבר נמשך לשורשו באופן שנוכל לצייר את הענין כאילו רוח המת חפץ לחזור להגוף.

וכן אמרו חז"ל (שבת קנ"ב:): עד י"ב חודש גוף קיים ונשמה עולה ויורדת, לאחר י"ב חודש הגוף בלה ונשמה עולה ואינה יורדת, רוצה לומר כל זמן שהגוף קיים, ויש בו עדיין כח הרוחני, אזי יומשך אליו גם כח הרוחני של רוח החיה הנשאר מעופף באויר עולם הזה, שהוא נקרא נשמה לגבי הגוף, והוא עולה ויורד שם סמוך לגוף, מפני שהורגל בכך, אשר גם בחייו של אותו האיש היה כח הרוח החיה עולה ממנו בעת שינתו וחוזרת אליו בהקיצו.

אבל אחר י"ב חודש שבלה הגוף ושב לעפר, והלך ממנו כח הרוחני, כי אז גם כח הרוחני של הרוח לא ישוב עוד אל הקבר, כי אין לו עוד שום קשר ויחס עם עפר המת, אחרי שלא נשאר לו שום כח רוחני שהיה לו בחייו כח המושך ללכד עצמים הפרדיים, כי הרי הוא כעפרא דארעא, ולכן ביקשו הצדיקים שלא ישלטו רמה בגופן בקבר כדי שישאר שם כח הרוחני, ויהיה להגוף קשר ויחס עם הרוח תמיד למען יוכל הרוח לבא לאכסניא שלו.

ומטעם זה הולכים החיים להשתטח על קברי הצדיקים, מפני שמאמינים כי הגופים של הצדיקים אינם כלים ונאבדים לגמרי כשארי אנשים, ואם כך ישכון על קברם כח הרוחני של אותו צדיק מחלק הרוח שלו, ומאמינים בזה כי הוא יתפלל בעד החיים (תענית ט"ז) וכן אמרו חז"ל גדולים צדיקים במיתתן וכו'.

אבל אוי להם לכל אלו, הנשרפין במותם ולא נשאר מגויתם מאומה ורוחם הרע שט באויר העולם נע ונד, רק רע כל הימים, שאין לו מקום מנוחה על קבר, כי לא נקבר, אבל אנחנו בני אברהם יצחק ויעקב, מאמינים בכבוד קבורת המת כמו שהאמינו אבותינו, וזה הוא גמילות חסד להמתים ולהחיים, כי המתים ינוח רוחם על קברם, והחיים נושעים בזכות המתים.

ובפרט אם הבן עולה אצל אביו להשתטח על קברו, וכאשר הוא מדבק מחשבתו באמת לכח הנפש ורוח של אביו הנפטר, כי אז ימושך את כח הרוחני של אביו להתחבר עם כחות הרוחניים של אביו, כי הקשר שבין האב והבן, אינו קשר גשמי אלא קשר רוחני.

כי תדע אשר מדת האהבה, רוחנית היא, אף גם התאוה שנראה לכאורה שהיא מדה רעה, אבל באמת גם היא רוחנית והיא מדה טובה כשמשתמשים בה לטובה, ושניהם באים מכח המושך הכללי, כי זה כלל גדול בכללי החקירה, שכל דבר שאין לו מדה ומשקל, ולא ישיגוה בשום חוש מחמשה חושים ואינו תופס מקום הרי זה רוחני גמור.

צא ולמד בענין אהבת נשים, שהיא אהבה ותאוה גם יחד, ומי הוא החכם אשר יבין את זאת למצוא שורש וסיבה להתאוה הזאת של המשגל הנמצאת בכל בעלי חיים שבעולם, הגוברת על כל תאות שבעולם, אין זאת כי אם השפעה רוחנית הבאה מכח היולי, 'כח המושך הכללי' אשר על כן גם כח האהבה שבין האב לבנו רוחנית היא, כח אלוך ממעל, ובהיות הדבר כן, אנחנו מבינים כי יתכן שהכח הרוחני המקושר בין האב והבן בחייהם, ישאר גם לאחרי מות האב, כי הבן הוא נוצר מרוחו של האב.

(מהו 'כח היולי'? הרמב"ן מפרש, שהקב"ה ברא את הבריאה בשני שלבים, שלב ראשון בריאת יש מאין, ואח"כ שלב שני בריאת יש מיש. ובשלב ראשון של בריאת יש מאין, הקב"ה ברא כח, שהיוונים קוראים לו 'כח היולי דק' והוא מין כח שאין בו ממש, אפילו שהוא בעולם הגשמי, ומהכוח הזה בשלב השני הקב"ה יצר ועשה את כל תולדות השמים והארץ וזהו כבר בריאה של יש מיש. ובבריאת השלב הראשון של יש מאין, היה שמים וארץ, דהיינו כח היולי דק לשמים, וכוח היולי דק לארץ שאין בהם ממש, וכוח היולי דק זה הוא הנקרא תוהו ובוהו, ומהכוח היולי דק של השמים הקב"ה ברא את כל תולדות השמים ומהכוח היולי דק של הארץ, הקב"ה ברא את כל תולדות השמים)

וכמו שמספרים בספר חסידים (סי' רל"ב) מעשה ברב סעדיה בן יוסף החכם, באחד שהלך למדינת הים עם עבדו, והוליך עמו ממון גדול, ואשתו היתה מעוברת, לימים מת האדון והניח כל הממון, והלך העבד והחזיק בנכסיו, ויאמר העבד אני בנו.

כשגדל הבן שהולידה, שמע שמת אביו, הלך לתבוע נכסיו שהחזיק בהם העבד, ונתחתן בגדולי הדור והיה ירא הבן לפתוח פיו, פן יהרגוהו.

ונתאכסן בבית רב סעדיה, והניח לפניו לאכול ולא אכל עד ששם לפניו אלו הדברים נתן לו עצה ודבר אל המלך, וכן עשה.

שלח המלך אחר רב סעדיה לדון דין זה, וצוה רב סעדיה להקזיז דם זה, בספל אחד, ודם זה בספל אחר ולקח עצם של אבי הבן והניח בספל העבד ולא נבלע הדם, ולקח העצם ושם אותו בספל הבן ונבלע הדם בעצם כי הוא גוף אחד.

ולקח רב סעדיה הממון ונתנו לבנו שבא.

וכמו שמזדמן פעמים רבות אשר אם האב יזכור את בנו מרחוק, כי אז גם הבן יזכור באביו מכח קשרי עליקטירי (טלפתיה) שביניהם.

הרי ראוי לבן שיתעצב ביום מיתת אביו, וכן אמר איוב: "כי לא סגר דלתי בטני ויסתר עמל מעיני": (שם ג' י') ולא אמר בטן אמי שהכל כגוף אחד, וכתוב "ויקלל את יומו" (שם ג' א'), וירמיה כן עשה שלעולם לשנה הבאה באותו יום לא היה שמח, לכך יש להתענות ביום שמת אביו.

כמו כן גם לאחר פטירתו כשיזכור הבן את האב, ימשוך אליו את כח הרוחני שלו שהוא הרוח הנשאר המשוטט בעולם ופורח באויר, והוא רואה ראייה שכלית, ואינו נראה לבני אדם החיים, ואז הוא מרחם על בנו כרחם אב.

ולכן יזדמן כמה פעמים, שהאב יגיד להבן בחלומו ידיעות נעלמות לטובתו, וכידוע ספורים רבים, וגם אגדות חז"ל, וכן יתכן להיות שאם הבן מצטער באיזה יסורים ומשתטח על קבר אביו, כי בזה יתמשך אליו הרוח סמוך להקבר, וישמע שועת בנו ויבקש עליו רחמים. עכת"ד.

(המאמר הזה נכתב בספר הנשמה והקדיש להרב אהרן מנדל הכהן. הרב נולד בטבריה י"א ניסן תרכ"ו לאביו ר' נתן ב"ר בנימין מקוסוב, למד בישיבות טבריה והוסמך לרבנות.)

בשנת תרנ"ז נענה להזמנת העדה האשכנזית בקהיר, שהיתה אז בראשית התלכדותה, וקיבל בה את כהונת הרב הראשי שהתמיד בה כשלושים שנה, הוא ארגן את הקהלה ויסד בה מוסדות חינוך וחסד, הספרים שחיבר ופרסם 'כלילת חתני'. 'אבל מצרים'. 'הנשמה והקדיש' מחקר על רעיון השארת הנפש. ספר תרוכין על שלשים שאלות מסובכות בדיני גיטין ועוד.

כשנתקבל הרב לכהן כרב בקהלת האשכנזים בקהיר, נתגלתה מיד עם בואו גישתו המיוחדת ליצור אחוה בין העדות השונות שבקרב קהלת היהודים במצרים, עד מהרה נתחבב על האישיות הגדולה החכם באשי דקהיר הרב רפאל אהרן בן שמעון, הוא תמך בכל לב ביצירת ועד שחיטה מאוחד שידאג לשחיטה אחידה, שתהיה לחומרת שתי הדעות, והצליח להוציא זאת לפועל, בענינים קהלתיים עמד במגע קבוע עם רבני הספרדים וכל דבר חשוב עשה בהתייעצות משותפת בין הרבנים.

התקרבות זו היתה לצנינים בעיני חלק מאנשי קהלתו שחפצו דווקא בהפרדה מוחלטת בין העדות, עוד לפני התקבלו כרב לקהלתו, עשה ראשי הקהל הכל שהענינים הקהלתיים של העדה האשכנזית לא יהיו תלויים בקהילה הספרדית. מבוקשם נתן להם ע"י הרב רפאל אהרן ללא קשיים.

בגישתו של רבי אהרן שהיתה מנוגדת לקו המקובל של ראשי קהלתו, הקים לעצמו שונאים מאותם ששאפו להתבדלות.

ראש המתנגדים לרב היה ראש הקהילה, טפוס מתקדם שגלה ברב מום נוסף שאינו שולט בשפה הגרמנית על בוריה, ראש הקהילה בשתוף עם עוד אחדים מקרב הקהלה עשו הכל כדי להבאיש את ריחו ולא נמנעו אף מלנקוט באמצעים זולים להשיג מטרתם זו, עד להשמצתו בעיתונים דאז, הפגיעות בכבודו של הרב עלו לשיא חדש, כאשר לקהלה הוזמן בחשאי באחד מימי אלול תר"ע רב מאונגריה בשם אולמאן, הרב הזה נקרא ע"י ראשי הקהלה לכהן כמו"צ לקהלת האשכנזים למרות בורותו בשאלות איסור והיתר, וכ"ש בטיב גיטין וקדושין, גדולתו היתה, בזה שידע לדרוש צחות בשפה הגרמנית.

החכם באשי שנחרד מהמעשה המביש, הזמין אליו את הרב החדש, והוכיחו על פניו בהודיעו שיסרב להכיר בו כרב העדה האשכנזית, הרב אולמאן התנצל על כך בטענה שעד בואו מצרימה לא ידע על קיום רב לעדה, ומתוך כך בא לקהיר. אולם למרות ההתנצלות נשאר במקומו וראש הקהלה בהיות סמכויות הקהלה בידו, וטפוס תקיף, הסה כל פוצה פה.

הוא נישל את רבי אהרן מנדל ממעמדו, לא נותרה לרב הברירה אלא לקבל הצעת החכם באשי, שיעבור לבית-הדין הספרדים ויקבל את משכרתו החדשית מהם.

התוצאה היתה שרוב רובם של בני הקהלה האשכנזית, היו פונים לבית הדין של הספרדים שרבי אהרן היה אחד מדייניו בעניניהם וסכסוכיהם.

ולאט לאט החלה פוסקת הקהלה האשכנזית מלהתקיים כקהילה נפרדת שרשומה נכר, רק בודדים נשארו מנאמני הרב החדש, כל האחרים העדיפו לחסות בצל רבם האהוב והנערץ הרא"ם שאותו כבדו ואותו העריכו. בתקופה זו הוצעו לו רבנות נכבדות במקומות שונים, מכל מקום בהיותו קשור מאד לבני קהלתו ולרעיו חכמי הספרדים דחה את כל ההצעות בהמשיכו לכהן ברבנות קהיר ער לשנותיו האחרונות.

ספרו העיקרי הוא 'סמיכת חכמים' בו הביע את הדרישה לחידוש הסנהדרין בישראל, כדי לחזק את סמכות הרבנות. הוא רצה להקים כעין מה שיש לנו היום, 'בית הדין הגדול בירושלים שע"י הרבנות הראשית לישראל' מוסד שיהווה גוף רבני לכל העדות והחוגים מכל העולם. לרעיונו זה, התמסר במרץ רב, דרש לכוונן מועצה בשם כנסת הגדולה, יסד אגודת רבנים שמנתה למעלה מ-500 חברים בכל תפוצות ישראל, וכתוצאה מפעולה זו נתכנסו באב תרס"ג בקראקוב 'קונגרס עולמי של רבנים', לטכס עצה להרמת דגל התורה, ולבקש אופן נאות ורצוי לגדור הפרצות ולבנות הנדחות.

הרב הראשי באלכסנדריה רבי בכור אליהו חזן, היה הראשון אשר תמך בכינוס הזה, ועפ"י השתדלותו החליטו ראשי הקהילה באלכסנדריה תחת נשיאות הברון ז'אק די מנשה' לנדב סכום הגון לצורך זה. בספרו 'כנסת הגדולה' מחברת אגודת הרבנים, הוא כתב יומן מסע, את כל ההשתלשלות העניינים מאז שיצאו ממצרים לקראקא ואת כל המפחי נפש שעבר.

בספר יד רא"ם שיצא על ידי הרב חיים נפתלי ויסבלום זצ"ל הרב של שכונת נוה שאנן בחיפה (אחיו של המשגיח הרב אורי ויסבלום) שם הוא מביא את כל המכתבים ששלחו לו גדולי ישראל תמיכה ברעיון שלו, כמו כן הרדב"ז רבי יעקב דוד בן זאב מסלוצק מחכמי צפת תמך ברעיון שלו, אמנם היו רבנים שהתנגדו לדבר הזה.

במהלך שהותו במצרים, ארגן קונים לרכישת שטחים לשיכון בארץ ישראל בין אדמות שכונת בית הכרם ובין בית וגן בירושלים, בזמן שעוד לא היה ישוב שם, ונעשו ביזמתו הצעדים הראשונים ליסד שם שכונה בשם 'כנסת ישראל' ובדעתו היה לבנות שם את בית הדין העליון.

הוא נסע לארץ כדי לרכוש את האדמות בירושלים, ואז פרצה המחלוקת בין הרב קוק לרב זוננפלד, רבי אהרן בהיותו מקובל על כל הצדדים ניסה להשכין שלום אך ללא הצלחה.

הוא לא יכל להשאר בארץ הרבה זמן, מפני שפנו אליו מהקהילה במצרים שיחזור להנהיג את הקהילה, כשחזר למצרים חלה ונפל למשכב ועם כל זה המשיך במפעל קניית האדמות, באותה עת הובאה לידיעתו הבשורה שנטולה היתה כל בסיס, שכאילו כל מפעל האדמות שרכש הלך לטמיון, בהיות שבעלי האדמות האמתיים הם כת מוסלמית קנאית שלא מכירה במכירת האדמות. ידיעה מוזעזעת זו הכריעה את הרב כליל, במדה שכבר לא יכול היה להאושש ממנה, שבע אכזבות ורוגז חזר בתרפ"ז לא"י לחיפה, והשיב את רוחו הגדולה אל על בח' למרחשון תרפ"ח כשמאחריו פעילות חיים גדולה.

כותב בספר חסידים (סי' תתשל"א) ראייה מהחלום על השארות הנפש. כי האדם חולם שהוא רואה אדם שכבר מת זה כמה שנים, ואינו חולם שרואה סוס או גמל ידוע, או בהמה אחרת שמתה או נשחטה אתמו, ל ואפילו הייתה זו חיית מחמד החביבה עליו כנפשו.

כי נפש הבהמה היורדת היא למטה לארץ, ולא נשאר בה רמז דבר אשר יצוייר אפילו בחלום. וכעין זאת הוכיח בראשית חכמה (שער האהבה פ"ה) מכך שלא ניתן להעלות נפש הבהמה באוב.

*

הסיפור על דיבוק בן זמננו, הלא הוא דיבוק הרוח של "פנחס בן סופי" מדימונה אשר בעקבות הקלטת והסרטת מעמד הוצאתו ביום חמישי ו' אייר תשנ"ט, זכה לפרסום ולחשיפה ללא תקדים כאשר גם התקשורת הלא דתית מדווחת ודנה ודשה בדבר מכל זווית אפשרית במשך ימים רבים והרי סיפור המעשה מתחילתו, וכפי שסיפרה בעלת

המעשה רעיית המנוח הגב' יהודית סיגווקר תחיל' ובנה תמיר הי"ו ובראיון לעיתון י"א כ"א אייר תשנ"ט לאחר הוצאת הדיבוק.

בגיל שנתיים וחצי עלתה יהודית עם הוריה וששת אחיותיה מהעיר טאנה שבהודו לישראל - דימונה.

בגיל 18 נישאה לפנחס בן סופי סיגווקר, הוא עבד בשיפוצים אינסטלציה ועבודות מזדמנות אחרות, ומעולם לא הצליח לעבוד במקום אחד יותר ממספר חדשים, שנים מספר לאחר הנישואין שלח פנחס ידו אל הבקבוק ולא משכה חזרה, לפני ארבע עשרה שנה כאשר התחזקה יהודית וחזרה בתשובה לאחר שחלתה בלבה בעת הריון, ורב זקן שהופיע בחלומה ציוה עליה שתחזור בתשובה, והבטיח שאז המחלה תעלם וכן היה, החריפו הבעיות עם פנחס.

הוא דרש שתסיר את כיסוי הראש ולעג לחזרתה בתשובה, בשנותיו האחרונות היה מאושפז תקופות ארוכות בבית החולים בגלל הכבד שנהרס מהשתיה, לפני שלוש שנים נפטר. יהודית סיגווקר הפכה לאלמנה בת 35.

בחג הפסח שנתיים לאחר שנפטר, חזר פנחס לביתו והפעם כרוח, וכך מתארת הגב' יהודית את אשר קרה.

הרגשתי נחיתה בתוך הגוף, משהו מוזר, הרגשתי רע, התחלתי לרעוד בכל הגוף ונשכבתי על המיטה, בנה של יהודית כיסה אותה בשמיכה, ואז בקע מגרונה קולו של פנחס המנוח, "תביא לי וודקה" וכאשר לא קיבל, ביקש להשמיע לו שיר מאחת הקלטות שלו, שמסודרות עד היום במדף בסלון.

אחרי אותו הלילה, חזר הדיבוק לבקר עוד מספר פעמים, ואנשים נוספים שוחחו איתו, ביניהם אברהם סיגווקר אביה של יהודית שניסה לגרש את הדיבוק, הדיבוק היה מקלל בלי חשבון אבל בין לבין ביקש שהילדים יכנסו ללמוד במוסדות חינוך דתיים, ושיערך לו תיקון על חטאיו כדי שימצא מנוחה, כך נמשך הדבר מספר שבועות, ולאחריהם נעלם הדיבוק כלעומת שבא.

אך בחג השני של פסח האחרון, הוא חזר, מי ששוחח הכי הרבה פעמים עם הדיבוק בנוכחות אחרים וביחידות, הוא הבן.

דיברנו הרבה דברים אישיים של המשפחה, ואביו פנחס הדיבוק דרש מבנו להסיר את העגילים מהאזניים, התוכחנו הרבה על זה מספר הבן, עד שבסוף הורדתי אותם, אבל בעיקר הוא היה אומר לי, תשמור שבת תחזור בתשובה, כאשר היינו מסיימים לדבר, הייתי אומר לו אבא זהו אני הולך ואתה יוצא, היה אומר לי כן תפתח את החלון אני הולך אמא היתה קמה כאילו משינה עד כאן מתוך כתבה מעיתון י"א כ"א אייר תשנ"ט.

כתב מעיתון השבוע בירושלים י"ג אייר תשנ"ט, אשר נכח באירוע של הוצאת הדיבוק כתב את אשר ראו עיניו.

רחוב תחמוני הוא רחוב שקט יחסית בשכונת מקור ברוך הירושלמית, שכונה המנהלת שיגרת חיים חרדית רגילה למדי, בין בתיה עם גגות הרעפים מתהלכים אברכים לבית מדרש, למקווה לתפילה ולפעמים גם לשוק מחנה יהודה הסמוך, סיפורים וארועים של ממש לא התרחשו שם בעשרות השנים האחרונות, גם ביום חמישי האחרון לא נשברה השיגרה, איש לא הביט לעבר שיירת המכוניות שעשתה את דרכה לבית המדרש ישיבת השלום של המקובל הרב דוד בצרי.

בית המדרש השקט הזה מאכלס בתוכו תלמידי חכמים העוסקים בתורת הקבלה שלא על מנת לקבל פרס ספון בחדרו יושב הרב דוד בצרי ועוסק בתורת הח"ן, מפעם לפעם מתקיימות כאן תפילות למציאות זיווג, לפרנסה טובה, להורדת גשם, תפילות אלה מושכות אליהם לא מעט קהל הבא להשתתף בתפילות אותן מנהל הרב דוד בצרי, אחרי התפילות מתפזר איש איש לביתו.

איש לא חשב שדווקא הערב עומדת להתבצע כאן מאורע נדיר ביותר, דרמה שתטביע את חותמה על כל הציבוריות הישראלית, בכל זאת השמועה על מה שהולך לקרות עשתה לה כנפיים, בשעה היעודה ניצבו בתוך בית המדרש כמה עשרות מקובלים שיצטרפו לאחר מכן

לאמירת התיקון, אליהם נלוו גם כמה סקרנים, וכמה עיתונאים שחוו את החוויה המבעיתה ביותר בחייהם.

דומה כי, הבחירה החופשית ניטלה מהנוכחים בתהליך הוצאת הדיבוק, איך אפשר להכחיש שכר ועונש, כשזוכים לביקורו של מת אמיתי נשמה מעולם האמת המספר על עונשו, דממת מוות משתרעת ברחבי בית המדרש, כשמגיעה משפחה מדימונה, ילדים צעירים אימם כמה דודים זקנים ואברכים משם, שיזמו את הקשר הזה.

כמה דקות לאחר מכן נכנס הרב בצרי בעצמו, עכשיו הדממה הופכת למתוחה, אפשר למשש אותה, למרות שכמאה איש נוכחים במקום אין חבר מסתיר לרעהו, אין מריבות דברים קטנוניים נמוגים מול גודל השעה ועוצמת הארוע שיתרחש כאן עוד רגע קט, תגידי תהילים מבקש הרב מהגברת המאכלסת את הדיבוק ושמה יהודית, בינתיים היא עדיין ערנית בקולה ובדמותה, כל העיניים נשואות אל האשה הסובלת, האשה אומרת תהילים ואז זה מגיע, גופה מתחיל להתפרקס, היא מתפתלת על הרצפה מקרוב זה נראה כמו התקף אפילפסיה, איש לא יכול לנוע לבסוף היא מתעלפת, הקהל מסומר מפחד ואימה, הרב בצרי בקור רוח, משוחח עם המת שהגיע מעולם הנשמות הלב דופק בקצב מדהים, האשה מתיישבת על המזרן שעל הרצפה העיניים ללא תנועה פיה נפתח ונסגר ללא תנועת שפתיים.

אבל מגרונה עולה קול אחר מפחיד קול סדוק ועבה זהו קולו של המת המדבר מגרונה קרוביו מזהים את קולו בוודאות, הוא היה מוכר לטיפה המרה שהביאה עליו גם את סופו.

בני המשפחה מאשרים כי זה אכן קולו המוכר להם בעודו בחיים חיותו, הרב פוה אליו מה אתה רוצה מהאשה הזאת? המנוח: לקחת אותה... הרב צועק: אין לך רשות לעשות את זה... המנוח: למה אתה צועק? הרב: אני צועק כי אין לך רשות להזיק לשום בריה בעולם, אתה לא תזיק לאף אחד, אני מבקש שתגידי מה אתה רוצה? מה עשית? המנוח: עשיתי הרבה עוונות, הרב, למה עשית? אתה עכשיו מתחרט? המנוח מתחרט, הרב: חוזר בתשובה? המנוח רוצה לעלות למעלה, הרב אתה רוצה לעלות למעלה? השם יעזור לך שתעלה למעלה, אבל אתה צריך לדעת דבר אחד, שאסור להזיק...

איזה תיקון אתה רוצה? המנוח תיקון על העוונות. הרב: אתה יכול לפרט איזה עוונות? המנוח אני לא אומר, הרב: לא רוצה לומר. המנוח הרבה עוונות... הרב אתה מכיר מישהו היושב כאן? המנוח לא מכיר אף אחד.

אתם מקובלים... הרב: מי מקובל כאן? המנוח, כולם. הרב: כולם מקובלים כאן? המנוח: שיושבים בשולחן.

הרב: פעם ראית מקובלים? המנוח לא רואה, לא מכיר. הרב אף פעם לא ראית מקובלים? אתה מכיר שמות של אנשים? אני מכיר בדימונה.

אני רוצה שתגיד את השם שלך איך קוראים לך? המנוח אני פנחס בן סופי, הרב: אנחנו התאספנו לכאן עכשיו, אתה מכיר אותי? המנוח אתה מקובל, הרב איך קוראים לי, המנוח לא יודע, איך קוראים לך? אני לא מכיר, הרב מי אתה כן מכיר? המנוח: מכיר את הרב יגן, הרב הרב יגן מכיר? היית אצלו פעם? המנוח: הילדים שלי הלכו, הרב: הילדים הלכו, אתה הלכת פעם לרב יגן? המנוח: אשתי יהודית היתה לפני שנה.

הרב למה לא חזרתם בתשובה? המנוח: אני לא רוצה, אני מחלל שבת. הרב: מחלל שבת? המנוח: אני מחלל שבת, אני רוצה לחזור למקום שלי... הרב: את הרב עובדיה הכרת? המנוח בטח, הרב מאיפה אתה מכיר אותו? המנוח לא יודע, אני מכיר אותו, הוא במצב טוב עכשיו, הרב הוא במצב טוב עכשיו? המנוח: עבר צינטור.

הרב: זה הצליח? המנוח: בטח. הרב: עוד איזה רבנים אתה מכיר בארץ ישראל? המנוח: הלל. הרב מאיפה אתה מכיר אותו? המנוח מכיר מירושלים.

הרב: היית אצלו? המנוח: לא. הרב: אז איך אתה מכיר איפה הוא גר?

בשלב זה מישהו מעוזרי הרב נזעק, לערוך בירור מיהו הרב הלל? בירור קצר בין בני המשפחה מעלה, שאכן יש רב כזה "הרב דן הלל"

הרב: איזה עוד רב אתה מכיר? המנוח: אני מכיר, למה אתה שואל יותר מדי?

הרב: צריך לעשות תשובה, אתה צריך לדעת שעליך לעזוב את האשה הזאת, וללכת למנוחתך, עבור זה הגעת לכאן שנעשה לך תיקון וה' יעזור שתצא מהאשה בלא להזיק לאף אחד מהנוכחים כאן, ולא לנו, ותלך למנוחתך, אנחנו נעשה כאן תיקון, נדליק נרות לכבוד רבי מאיר בעל הנס והצדיקים שבעזרת ה' תעזוב את האשה הזאת ותצא ממנה בלא להזיק לאף אחד, המנוח: אני לא מזיק. הרב: זה הבטחה שלא תזיק? אמרת שאתה רוצה להזיק לאשה, אין לך רשות להזיק.

המנוח: אני רוצה לקחת אותה... הרב צועק, כמעט צורח, הקהל הרב רועד מפחד, אין לך רשות לקחת אותה!!!

הרב מתחיל את התיקון להוציא את הדיבוק, הרב פונה אל הקהל כשדמעות בעיניו, כולם צריכים לחזור בתשובה שלמה, הרוח אומרת שעלינו לחזור בתשובה, והילדים מקבלים עליהם לחזור בתשובה.

צעקותיו של הרב בצרי נכנסים הישר לליבותיהם של עשרות האנשים בבית המדרש, מי יכול לראות מחזה מרטיט כזה, רוח מדברת ולא לחזור באותו רגע בתשובה.

אחד הבנים מספר שכבר קיבלו על עצמם לחזור בתשובה, המנוח יש לי ילד במוסד בבית שאן. הרב: מה הוא עושה שם? המנוח הוא בגמילה מסמים.

צריך לשפשף את העיניים להאמין שזה קורה במציאות, על הרצפה שוכבת אשה מעולפת מכוסה כולה בשמיכה, מגרונה בוקע קול אחר, קולו של בעלה המת שנפטר לפני שלש וחצי שנים, הרב: כשנפטרת מה קרה לך? המנוח בעברית עילגת של אלכוהוליסט, אני מת עם לשון בחוץ למעלה, תשאל את אברהם. הרב: מי זה אברהם? המנוח: אבא של יהודית, אביה של יהודית יהודי זקן בן 75 כולו רועד מהתרגשות, יושב ליד ביתו המעולפת, וליד רוח חתנו המת.

(חמיו אברהם הוא עובד בחברה קדישא, ומעיד, אני עשיתי לו טהרה ואני זוכר שכשהביאו אותו מבית חולים לבית קברות, הלשון

שלו היתה בחוץ בצורה יוצאת דופן, בצורה שאי אפשר לתאר אי אפשר היה להכניס את הלשון פנימה)

הרב מה היה שנפטרת? איך קרה לך אחרי טיפול נמרץ של שלושה חודשים, מה עשו לך בשמים? המנוח: לא רצו לקבל אותי, הרב: לגן עדן או לגיהנום? המנוח: לא שם ולא שם. הרב: אז איפה הסתובבת? המנוח: באוויר, אין לי מנוחה, הרב: מי רודף אחריך? המנוח: כולם רודפים אחרי. הרב: מי רודף? המנוח: שטנים, ויצר הרע דנים אותי למוות. הרב: דנים אותך למוות? המנוח: בטח, עד שאני יעשה תיקון. הרב: אם אתה מת איך אתה יכול למות עוד פעם? המנוח אני לא מת, אני רוח, אני נשמה, אני מסתובב. הרב: אתה רואה כאן את כל הקהל, המנוח אני רואה. הרב: אתה מכיר את יוסי מונסונגו, יוסי מונסונגו אברך דימונאי, היה הראשון שדיבר עם הדיבוק, סיפורו המלא יובא בהמשך.

המנוח: הוא היה אצלי בבית, הרב: הוא לא דיבר איתך על תשובה? המנוח הוא אמר, הרב: למה לא חזרת? המנוח: אני מת, אני רוצה תיקון, הרב איפה אתה נמצא? המנוח אני כאן ממול, בתוך אשתי. הרב: אתה רוח או נשמה?

המנוח: אני נשמה, אני בא בתור רוח, אני מדבר מתוך האשה, אני עייף, אני יושב בבית כנסת, עכשיו יש הרבה אנשים. הרב באיזה בית כנסת אתה יושב כאן? המנוח: בתחכמוני, (כתובת הישיבה בה נערך הטקס)

הרב פונה אל הקהל בהתרגשות עצומה, אנחנו עכשיו נעשה הדלקת נרות לעילוי נשמת הנפטר, על אמא ואבא שלו, הוא לא קרא קדיש, המנוח מתפרץ לדבריו גם אחות שלי ואבא שלי, שמואל אבא שלי מת הרב מתי הוא מת? המנוח ב-1992 הרב מה שם האמא שלו? המנוח אני לא יודע. הרב: אבא שלו? המנוח: לא יודע, אני לא מכיר. הרב: מה היה עושה שמואל המנוח, הוא היה בן אדם טוב, אני ואחותי לא היינו דתיים, הרב לא התפללתם? המנוח גם אבא שלנו לא התפלל הוא מת בגיל 103 הרב ואתה באיזה גיל נפטרת? המנוח בגיל 41 הרב: צעיר, ממה נפטרת? המנוח מאלכוהול...

הרב: עכשיו אני רוצה שתתחרט, ותגיד וידוי על כל מה שעשית, זה יהיה תיקון שלך, אני מבקש מהבן שיקבל על עצמו לחזור בתשובה שלמה, שיצא מכל החטאים וילמד תורה ויניח תפילין, וגם האשה צריכה להיות קדושה, ותקבל על עצמה את המצוות כמו שה' אמר, וגם תזכו שכל ילדיכם יהיו צדיקים.

הזמן עמד מלכת ברחוב תחמוני, איש אינו מביט בשעונו או בדבר אחר, כולם מרוכזים במת ובני משפחתו, הכל נשכח ברגע זה, אחרי הכל דברים שהיו נראים הרי גורל, הופכים בבת אחת לקטנוניים וחסרי ערך, אחרי הכל מה שוים, כל חיי העולם הזה להצצה מצמררת ובלתי אמצעית לעולם הבא.

אחרי הצצה כזאת, החיים נראים אחרת, גם התפילות, עכשיו כולם אומרים וידוי, מביטים בגוף המכוסה בתוכו מצוי המת, גם הנשמה הזאת מעולם האמת, מצטרף לוידוי. יום כיפור המרגש ביותר קטן על המעמד הזה, פתאום הכל, כל כך מוחשי, הרינו מקבלים על עצמינו מצוות עשה של התשובה, כמו שנאמר ושבת עד ה' אלקיך והרינו מקבלים על עצמנו מצוות עשה של ואהבת לרעך כמוך, והריני אוהב כל אחד מישראל מכריזי הרב.

שקט דממת מוות, הרב: עכשיו אמרת שאתה מקבל על עצמך מצוות ואהבת, כולל אשתך, אין לך רשות להזיק לה, תצא ממנה מייד בצורה שלא יזק אף אחד.

הרב פונה לקהל, פניו משולהבות ובווערות, להגיד כולם ביחד לשם יחוד קודשא וכו' הרינו באים לעשות לימודים ותיקונים, להוצאת הרוח הנמצאת באשה יהודית, שיבוא על תיקונו בשלום ויצא בשלום, ויהי רצון שתחוס ותרחם על כל עם ישראל, בפרט על האשה יהודית בת שמחה שתהיה בריאה, ותציל אותם מכל חולי ותקלה ובלבול הדעת ותציל אותה מכל פחד ואימה, ובה שקט במנוחה.

אל נא רפא נא לה, כל הקהל חוזר אחרי הרב בהתרגשות עצומה, הרב: תשמעו מה שקורה כאן... אנחנו צריכים לחזור בתשובה שלמה, מי יודע מה יקרה, וכל מי ששומע אותנו צריך היום לחזור בתשובה.

בשלב מסוים הבן של המת, מברך על כוס מים, האב המת עונה אמן, בשלב מאוחר יותר הילדים רוצים לדבר עם האב המת, אבל הוא לא רצה לענות, המנוח לבנו תתפלל לזכות אותי, הרב בוער כולו, יש רוחות והן מקבלות את עונשן עדין, הקהל הקדוש הזה כולנו מקבלים על עצמנו שנוכל לחזור כדי שהרוח תצא מהאשה הזאת בלא להזיק לה, רבותי!!! אנו מבקשים מהרוח שלא תפריע, ולא תזיק, על שלא אמר קדיש, על חילול שבת, על הכל אנו מבקשים.

עכשיו נעשה תיקון, בואו נתחיל את התיקון, קודם כל נדליק נר, פונה לאשה, בואי גברת תדליקי נר לעילוי נשמת בעלך, המנוח: לבנו, אתה תדליקי, הרוח אומר שהבן ידליק, הבן תמיר נענה לאביו ומדליק, הריני מדליק זה לעילוי נשמת מור אבי "פנחס בן סופי" שרוח ה' תנחינו בגן עדן, דממת המוות ממשיכה, הרב: רבותי אנחנו עכשיו נדליק נר לכבוד רבי מאיר בעל הנס הרינו מתנדבים שמן למאור לעילוי נשמת רבי מאיר בעל הנס, כדי שהקב"ה בזכות רבי מאיר בעל הנס, יצלינו לנו ולקרובינו ולכל אחד מעם ישראל ובפרט לאשה יהודית בת שמחה, שהקב"ה יתן לה רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף, ויוציא ממנה כל חולי וכאב, ונהיה שקטים בריאים ושננים ויצילנו מכל מיני פורענויות.

הרב צווח בכל הכח, צא!!! אתה מוכרח לצאת, בצורה שלא תזיק לאשתך ולאף אחד כאן עכשיו, תצא מהצפורן של הרגל, אין לך רשות לגרום לאשתך סבל, קול של חבטה נשמע, אחרי כמה שניות מפחידות מאוד היא מתעוררת, הדיבוק יצא.

הרב: אני רוצה לעורר אותנו, שאנו כולנו נדע שיש עונש ושכר, והבן אדם צריך להתעורר בתשובה, ולדעת שיש על כל דבר השגחה, הוא אמר שיש שמים וארץ, וביקש תעשו תיקון, וממש יכול היה לעזור לאשה ויצא ברוך השם, היה במעמד של כמה מקובלים כאן ושמעו את הדברים, יהי רצון שהקב"ה יזכנו לחזור בתשובה.

בהתרגשות שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד כל הקהל אחריו וכו' ה' הוא האלקים, כל סדר הסליחות, עשרים דקות נמשכה אמירת הסליחות, לא קשה לומר סליחות אחרי פגישה עם עולם האמת, אחרי

שרוח מספרת מה היא עוברת בעולם הבא, מעמד קשה, כל מי שהיה שם לעולם לא ישכח.

הרב אני מברך את כל הקהל הקדוש, השומעים את כל השיעורים האלה, שהקב"ה יתן לכולם לשנות ליבם לטובה, וכל אלה המקבלים על עצמם תשובה וכיסוי ראש ותפילין ולשמור מצוות, אני מברך את כולנו, מי שברך אבותינו וכו' וכל הקהל הקדוש, וכל אלה ששמעו את הדברים, והמקבלים עליהם מצוות עשה של התשובה, גדולים וקטנים מלכא דעלמא יברך יתהון וכו'.

יש לציין שלפי עדויות רבות, ציפורן האצבע הקטנה ברגלה השמאלית של הגב' סיגאוקר היתה שבורה, והיא צלעה ימים רבים.

הוצאת הדיבוק היה במעמד צדיקים נסתרים, וביניהם היו גם רבי עקיבא רבינוביץ מהעדה החרדית, המקובל הרב יצחק מאיר מורגנשטרן שלושה אבות בית דין בירושלים, הרב עזרא בצרי אח של הרב דוד בצרי, שזכה לראות את סבו המקובל הרב יהודה פתיה עורך הוצאת דיבוק האבדי"ם הרב מסעוד אלחדד והרב משה אוחנונה. הרב עזרא ניסן ראש ישיבת תפארת שלמה. הרב אברהם גולדשטיין משיבת המקובלים 'שער השמיים' הרב משה טאויל, והרב יצחק בלוי משיבת אהבת שלום, הרב חיים בודנר ראש ישיבת היכל אוריה. המקובל הרב אליהו רפאל מ'ישיבת השלום' הרב אליהו ארביב, ר"מ בישיבה ועוד.

עוד סיפרה יהודית לאחר הוצאת הדיבוק, כי שנה וחצי לפני טקס הוצאת הדיבוק בירושלים, עברה אירוע דומה אצל הרב שלמה הרשיש מאופקים, גם אז יצא הקול של בעלי מתוכי, ושמעתי כל מיני רעשים בבית, הרב עשה לי תיקון, ואמר שהרוח של בעלי יצאה ממני. הרב הדשיש סופר סת"ם שבכרטיס הביקור שלו מצוין שהוא עוסק גם במאגיה' מאשר: כי יהודית סיגאוקר היתה אצלו, זה היה לפני כשנתיים היא סיפרה לי שהיא שומעת כל מיני רעשים בבית, ובעלה מגיע אליה בלילה.

אז עשיתי תיקון, ונתתי לה סגולה, ואמרתי לה ללכת לאיזשהו עץ שלתוכו ייכנס רוחו של הבעל, לא עשיתי 'השבעה' ולכן גם לא שמעתי את הקול שלו, אז איך קרה שהרוח שהוצאת חזרה נשאל?

ושוב יצאה בטקס אצל הרב בצרי? כשהוא חזר לגופה, הוא מצא את מנוחתו אך הוא הציק לה, ולכן הרב בצרי הביא עשרה רבנים נוספים שהשביעו אותו לצאת מגופה של האשה, אני לא רציתי להשביע אותו כי אני פוחד, פעם אחת נא אלי אדם עם מחלת הנפילה ועשיתי לו השבעה ושמעתי את קולו, השבעתי אותו לצאת והוא יצא, ואני קיבלתי מכה, ושלושה חודשים הייתי חולה, והאיש שממנו יצא הרוח היה בריא, לכן אני פוחד לעשות את זה.

באותו זמן נפגש הדיין הרב עקיבא רבינוביץ מהעדה החרדית עם רבי חיים קנייבסקי בבני ברק, השניים שוחחו כעשרים דקות שבמהלכם גולל הרב רבינוביץ כיצד הרב בצרי והוא ערכו את התיקון עם יתר המקובלים לדברי הרב רבינוביץ' ביציאתו אמר הרב קנייבסקי כי ניכרים דברי אמת. גם הרב עובדיה יוסף בשיעורו השבועי בישיבת יחזה דעת התייחס לדיבוק ואמר, כי מצינו שהדיבוקים לפעמים מנענענים את השפתים, וגם בדורנו היו מקרים של דיבוקים. זכורני בצעירותי, כיצד סבו של הרב בצרי, הרב פתיה זצ"ל נהג להוציא דיבוקים זה מחזק לתשובה. הגר"י עדס ראש ישיבת קול יעקב, במסגרת שיחה לבחורי הישיבה, אמר: כי זכינו בדור שלנו שיש גילויים של אמונה, ומי שמדבר נגד זה, הרי הוא כירבעם בן נבט. הגר"ש אויערבך ראש ישיבת מעלות התורה אמר אף הוא לתלמידיו כי הרב בצרי הוא זך ונקי והקב"ה מביא על ידו קידוש שם שמים ברבים הגר"ב אזרחי היה חריף יותר כשאמר כי מי שכופר בזה הרי הוא כופר בעיקר.

אין קוברין רשע אצל צדיק

הרלב"ג מסביר מדוע אברהם כל כך טרח בקניית מערת המכפלה כיון שיש להתרחק מקבורה בין אנשים רשעים, ובני חת היו רשעים לכן, לא רצה אברהם ששרה תיקבר ביניהם, ומשום כך ביקש לקנות אחוזת קבר משלו.

כמ"ש בגמרא (סנהדרין מז). אין קוברין רשע אצל צדיק ולכן אמרו (שם מז). שהנידונים למות על ידי בית הדין היו נקברים בשתי בתי קברות מיוחדים, בית קברות אחד היה של אנשים שנידונו למיתה בסיף ובחנק, ובית הקברות השני היה מיועד לנידונים למות בסקילה

ובשריפה. משום שהנידונים בסייף ובחנק נחשבים לרשעים פחות, מהנשרפים והנסקלים, לכן לא נקברו באותו בית הקברות ולא היו קוברים את הנידונים למות ליד קברות אבותיהם, הדבר נעשה כך, מפני שהנידונים היו רשעים, שהרי נידונו למות בגלל רשעותם ואין לקבור אותם ליד אנשים צדיקים וישרים.

הנידונים למות, לא נשארו בבית הקברות המיוחד אלא עד שנתעכל בשרם בקבר, אז היו מלקטים את העצמות וקוברין אותם בקברות אבותיהם, משום שכבר נתכפר להם במיתתם ובבזיונם, קרובי הנהרגים היו באים, ושואלים בשלום הדיינין ובשלום העדים כלומר, שאין בלבנו עליכם, שדין אמת דנתם.

רבותינו למדו הלכה זו, ממעשה שאירע בספר מלכים (א' פרק יג) מסופר על הנביא (על פי חז"ל היה זה עידו הנביא). שהגיע לבית אל, בבית אל עומד מלך ישראל ירבעם בן נבט ומקריב קרבנות לעבודה זרה, הנביא מוכיח את ירבעם על מעשיו, ומנבא לו שעל מזבח זה ישרפו עצמות אדם.

כוונת הנביא לרמוז לירבעם שאת עצמותיו של ירבעם יזבחו על המזבח הזה. ירבעם מצווה לתפוס את הנביא, ועקב כך ידו של ירבעם מתייבשת, ירבעם מבקש מעידו הנביא רפואה למכתו. עידו מתפלל עליו וידו של ירבעם חוזרת לתפקד כבראשונה.

המלך ירבעם מציע לנביא לסעוד בחברתו, הנביא מודיע לירבעם גם אם תיתן לי את חצי ביתך לא אבוא עמך ולא אוכל לחם ולא אשתה מים במקום הזה, כי כן ציוה אותי בדבר ה', לאמר לא תאכל לחם ולא תשתה מים.

נביא שקר מתושבי בית אל שמע את הסיפור, הוא ציוה את בניו להכין לו חמור, ורכב במהירות והגיע אל עידו הנביא העושה את דרכו ומתרחק מבית אל, נביא השקר שכנע את עידו הנביא שה' דיבר אליו וציווהו לארח את עידו הנביא בביתו וה' ציוה שעידו יאכל וישתה עמו, עידו הנביא השתכנע וסעד בבית נביא השקר. ה' מדבר אל נביא השקר בעודו סועד והודיע לו שכיון שעבר עידו על ציווי ה', עידו ימות, ונבלתו לא תקבר בקבר אבותיו.

מדוע אין ה' פונה אל עידו הנביא, אלא אל נביא השקר? רבותינו מסבירים שהנבואה לא נאמרה אל עידו משום שהוא עבר על ציווי ה', וכדי שעידו ישמע את דבר ה', שרתה הנבואה על נביא השקר, ואף על פי שנביא שקר הוא, אך מאחר שהיה בכך צורך, דיבר אתו ה'. ובמדרש אמרו גדולה לגימה, אותה סעודה שאכלו יחד נביא האמת ונביא השקר שמקרבת את הרחוקים ומרחקת את הקרובים ומשרה שכינה על נביאי הבעל. (רד"ק).

עידו הנביא פונה לדרכו, בדרך מתנפל עליו אריה והורגו, גופתו של עידו הנביא מושלכת בדרך, החמור עומד לידה ואף האריה עומד שם, נביא השקר שומע על מותו של עידו הנביא לוקח את עידו וקוברו בקבר שהכין לעצמו, ומצווה את בניו שכאשר ימות הוא עצמו, יקברו אותו ליד עידו הנביא.

בספר מלכים ב' (פרק יג) מסופר שבזמן המלך יואש, נפטר אלישע הנביא ונקבר. שנה לאחר קבורת אלישע, גדודי מואב פושטים על הארץ, באותו זמן יצאו הקהל לקבור איש שנפטר באותה עת, כשהקוברים מבחינים בגדודי מואב הם משליכים את המת, ואירע הדבר שהשליכוהו על קבר אלישע הנביא, המת נוגע בעצמות אלישע הנביא ומתרחש נס, המת מתעורר לתחייה וקם על רגליו.

מיהו אותו מת ומדוע זכה לקום על רגליו?

רבותינו אמרו (עיין רש"י סנהדרין מז.). אותו הנקבר נביא שקר היה, הוא הנביא השקר מתושבי בית אל אשר השיב את עידו לאכול ולשתות בבית אל, עידו נענש על ידו שהמיתו האריה, וכשמת נביא השקר לאחר ימים קברוהו אצל אלישע, וכיון שאין ראוי שנביא שקר רשע יקבר ליד אלישע הנביא, קם נביא השקר וחי והלך על רגליו כדי שלא יקבר ליד אלישע הנביא.

בספר מלכים ב' (כג יח) מבואר שנביא השקר נקבר על יד עידו הנביא יתכן שהיה זה אחר שקם מקבר אלישע.

רבותינו סנהדרין (מז.). אמרו שאותו מת לא קם לתחייה לצמיתות, אלא קם על רגליו חי למספר רגעים, עד שהתרחק מקבר אלישע ומיד נפל ומת שוב. ואז קברו אותו ליד עידו הנביא. דכתיב מלכים (ב' יג

(כא) "וַיְהִי הֵם קִבְרִים אִישׁ וְהִנֵּה רָאוּ אֶת הַגְּדוּד וַיִּשְׁלִיכוּ אֶת הָאִישׁ בְּקֶבֶר אֱלִישָׁע וַיִּלְךְ וַיִּגַע הָאִישׁ בְּעֲצָמוֹת אֱלִישָׁע וַיַּחֲי וַיָּקָם עַל רִגְלָיו" ותניא על רגליו עמד, ולביתו לא הלך.

ואע"פ שקברוהו אח"כ אצל עידו שהיה נביא אמת וצדיק, ואיך הוכשר לקברו שם ולא הוכשר לקברו ע"י אלישע? ביאר המהרש"א (סנהדרין שם) שאצל אלישע הוא נקבר מיד לאחר מותו ולא נתכשר, אבל אצל עידו נקבר לאחר שכבר נתעכל הבשר וכמו שאמר הכתוב "אצל עצמותיו הניחו את עצמי" והיינו לאחר עיכול בשר, ואז מתכפר הרשע. כמובא בסנהדרין (מו.) ולכן הוכשר לקברו שם.

(ודברי המהרש"א צ"ע שהרי הנביא השקר התכווין לקברו מיד לאחר שמת ולא לאחר עיכול בשרו וכנאמר במלכים (א יג לא) "וַיְהִי אַחֲרֵי קִבְרוֹ אֹתוֹ וַיֹּאמֶר אֶל בְּנָיו לֵאמֹר בְּמוֹתֵי וַיִּקְבְּרֶתֶם אֹתִי בְּקֶבֶר אֲשֶׁר אִישׁ הָאֱלֹהִים קָבַר בוֹ אֶצֶל עֲצָמוֹתָיו הִנִּיחוּ אֶת עֲצָמוֹתָיו".

אמנם בפרקי דרבי אליעזר (פרק לג) ובילקוט שמעוני (מלכים רמז רלג) איתא שהנקבר היה צדיק (ולא היה זה נביא השקר) ו"ל תדע לך כח הצדקה מן שלום בן תקוה. שהיה מגדולי הדור, והיה עושה צדקות בכל יום ויום ומה היה עושה, היה ממלא את החמת מים והיה יושב על פתח השער וכל מי שהיה בא מן הדרך היה משקה ומשיב את נפשו עליו וכו' וכשמת יצאו כל ישראל לגמול חסד עם שלום בן תקוה, וראו את הגדוד שבא עליהם והשליכו את האיש בקבר אלישע, הלך האיש ונגע בעצמות אלישע וחי. ואחר כך הוליד את בנו הנמאל בן שלום).

מדוע רבותינו החמירו כל כך שאין לקבור רשע ליד צדיק? הסבירו המפרשים, אין קוברים רשע ליד צדיק כיון שהאדמה שהצדיק נקבר בתוכה היא טהורה ומשולה לתיק של ספר תורה ואין הרשע ראוי להיקבר שם (מהרי"א)

וכתבו בספרים עוד כמה טעמים מדוע אין קוברין רשע אצל צדיק.

המקובלים כתבו שאסור לקבור רשע אצל צדיק, משום שהרוח באה בכל פעם מעולם העליון לפקוד את הגוף והבלא דגרמי ומודיע לו רזי תורה מה ששמע ולמד מעולם העליון, וזהו ענין חליצת עצמות שאמר הנביא ישעיה (נ"ח י"א) "ועצמותיך יחליץ" וכיון שנקבר הצדיק אצל רשע והרשע אינו ראוי לשמוע, ממילא על ידי זה מונעין הרזי תורה גם מהצדיק וכן כתב בדרשות מהרי"ל (הלכות שמחות).

ובספר קב הישר (פרק ג) כתב מעשה בצדיק אחד שכל לילה היה בוכה בחלום לקרוביו, שמונעים ממנו גילוי סודות התורה, על שקברוהו עם שאינם הגונים.

בספר חסידים (סימן תש"ה) איתא מעשה בת"ח צדיק שקברוהו אצל מי שאינו הגון, בא הצדיק לכל בני העיר בחלום, ואמר להם הרעותם לי שקברתוני אצל בית הכסא שריחו רע וקשה לי העשן, ושמנו אבנים בין קבר הצדיק לקבר הרשע כמחיצה, ומשם והלאה לא בא להם בחלום. והמפרשים ביארו דעל ידי כל אותם חטאים שעשה הרשע בימי חייו יוצא ממנו סירחון רוחני ואין הצדיק יכול לסבול זאת ואותו הסירחון גורם צער לצדיק.

ויש להוסיף דמצינו במדרש שהצדיקים גם בימי חייהם אינם יכולים לסבול סירחון עוונות הרשעים. כידוע המעשה המובא בתנא דבי אליהו רבא. מעשה שהיה עם אליהו הנביא שהלך פעם עם חסיד אחד ברחובות קריה ועברו דרך מקום שמשליכים שם כל העיר את אשפתם והסרחון היה גדול, נתן החסיד ידו על אפו שלא יריח את הריח הרע, ואליהו הנביא לא הריח שום ריח והמשיך ללכת רגיל.

בהמשך דרכם עבר לפניהם אדם אחד שהיה מלובש יפה כולו אומר כבוד, קווצותיו תלתלים והיה משוח בשמן המור עד שריחו היה נודף למרחוק, והחסיד נהנה מריח הטוב, ואילו אליהו הנביא נתן ידו על חוטמו שלא יריח את הריח הנודף ממנו כאילו שהוא מסריח. ויפנה החסיד לאליהו ושאלו על פשר מעשיו מדוע כשעברו ליד האשפה מקום שכולו סירחון לא נתן ידו על אפו ואילו כאשר עבר לידם אדם שנודף ממנו ריח טוב נתן ידו על אפו? וענה לו אליהו, אילו הרגשת את הסרחון האמיתי הנודף מהאיש ההוא, היית בורח כמלא עיניך כי הוא רשע גדול.

טעם נוסף כתב בשו"ת פרי השדה (ח"ג סי' כ"ט) מדוע אין קוברים רשע אצל צדיק. מפני שידוע מה שאמרו בברכות (יח:) במעשה בשתי רוחות המספרות זו עם זו, שיכול לספר עם מי ששוכב עמו בקרבת מקום, ולכן כיון שהרשע סובל עונשים בקברו, והצדיק הרואה בצערו מרגיש כאב וצער מרחמנות שבו וצר לו, בראותו פורענות העוברת על הרשע, לכן אין קוברים רשע אצל צדיק.

בחידושי ענף יוסף (סנהדרין מז) כתב בשם מהרי"א ז"ל שחס הקב"ה על כבודם של צדיקים כי לא יאות הגוף של נביא שהיה משכן לשכינה מצד קדושתו ופרישותו שיתחבר אליו גוף האיש הבליעל שהיה

מעון לטומאה ולעוונות, וכמו שנבדלה מחיצתו בעולם הנפשות, כן ראוי שיובדל גופו מקבורת הרשע, ומפני זה עשה השי"ת נס לכבוד אלישע שלא יתערבו עצמותיו עם עצמות האיש ההוא.

ומבואר מדבריו שזה דין שאין קוברין צדיק אצל רשע הוא מפני כבוד הצדיק.

*

בגמרא (בבא מציעא פד:) מובא המעשה שהיה עם פטירתו של רבי אלעזר בנו של רבי שמעון בר יוחאי. שכשנפטר לא קברוהו, ונשאר בביתו כך שנים רבות ללא קבורה, עד שר' שמעון בר יוחאי נראה לחכמים בחלום, וכעס עליהם, ואמר פרידה (אפרוח) אחת יש לי ביניכם הכוונה לר' אלעזר בנו ואי אתם רוצים להביאה אצלי? באו חכמים לביתו של ר' אלעזר על מנת לקוברו אך בני העיר עכבריא לא הניחו לחכמים להביא את ר' אלעזר לקבורה, משום שכל זמן שהיה רבי אלעזר בעליית הגג בעירם לא נכנסה חיה רעה לעירם. חכמים המתינו עד ערב יום הכיפורים ובזמן שכל בני העיר היו עסוקים באכילה ובשתייה העלו את ר' אלעזר לקבורה.

כשהביאו את ר' אלעזר לקבורה במערת ר' שמעון בר יוחאי, עמד שם נחש ולא הניח להם להיכנס, אמרו לנחש, נחש, נחש, פתח פיך ויכנס הבן אצל אביו ואז הנחש פתח להם.

הגמרא בהמשך (בבא מציעא פה.) מוסיפה לספר. רבי הגיע למקומו של ר' אלעזר בן רבי שמעון בר יוחאי שאל רבי האם יש לר' אלעזר בן? אמרו לו יש לו בן, ובן זה היה יפה מאוד והיה נכשל בעבירה. רצה רבי לעורר את לבו לתורה ולכן הסמיכו שכולם יקראו לו רבי כדי שיתקנא וישים על ליבו לעסוק בתורה.

מסרו רבי לר' שמעון בן איסי בן לקוניא אחות אמו, שילמד אותו תורה. כל יום היה בנו של ר' אלעזר אומר אלך לעירי ואלך לכפר ולא רצה ללמוד, אמרו לו, חכם עשו אותך, וסודר של זהב פרסו עליך, ורבי קראו לך, ואתה רוצה ללכת לכפרים ולהיות כפרי? השיב להם הבן יותר לא אבקש ללכת לכפרים. כשגדל בנו של ר' אלעזר הושיבוהו בישיבתו של רבי, כששמע רבי את קולו, אמר, קול זה

דומה לקולו של ר' אלעזר ברבי שמעון, אמרו לרבי, נכון, זהו בנו של ר' אלעזר, קרא עליו רבי את הפסוק "פְּרִי צְדִיק עֵץ חַיִּים וְלֵקֶחַ נְפֹשׁוֹת חָכָם" (משלי יא ל) "פְּרִי צְדִיק עֵץ חַיִּים" זה רבי יוסי ברבי אלעזר ברבי שמעון, "וְלֵקֶחַ נְפֹשׁוֹת חָכָם" זה ר' שמעון בן איסי בן לקוניא זה שלימד את רבי יוסי בנו של ר' אלעזר והביאו לישיבת של רבי.

כשנפטר רבי יוסי בנו של ר' אלעזר, הביאוהו לקבורה במערת ר' שמעון ור' אלעזר במירון, בפתח המערה עמד נחש אמרו לנחש פתח פיך ויכנס בן אצל אביו, אך הנחש לא פתח להם ולא הניחם לקברו שם, העם העומדים שם חשבו כי רבי יוסי בנו של ר' אלעזר אינו גדול בתורה כל כך ולכן הנחש אינו מניחם לקברו שם, יצאה בת קול ואמרה: לא מפני שזה גדול מזה, אלא שר' אלעזר היה בצער מערה ולמד תורה במערה בצער שלוש עשרה שנים יחד עם ר' שמעון בר יוחאי, ואילו רבי יוסי בנו של ר' אלעזר למד תורה וגדול בתורה כר' אלעזר, אך לא הצטער כל כך על התורה, ולכן אינו ראוי להקבר ליד אביו.

מכאן למדנו שאפילו צדיק אין לקבור ליד חסיד. ממעשה זה נלמד שיש להקפיד על קבורת אבותיו וקרוביו שלא יקברו ליד מחללי שבת או בעלי עבירות, וכיום יש בבתי קברות חלקה נפרדת לשומרי שבת. אברהם אבינו הקפיד על כך מאוד ולכן לא רצה ששרה תיקבר באחוזת קבר רגילה בשכנות לבני המקום שהיו בהם רשעים, אדרבה אברהם התאמץ לקנות דוקא את מערת המכפלה, כדי ששרה תהיה קבורה ליד אדם הראשון וליד חוה, ורצה להכין גם לעצמו מקום בשכנות חשובה זו.

אומר התנא באבות: העולם הזה דומה לפרוודור בפני העולם הבא התקן עצמך בפרוודור כדי שתיכנס לטרקלין. האדם לא מת, אלא הוא נפטר מהעולם הזה, ויש המשך אחרי העולם הזה, לכן יש דינים מיוחדים בעניני הקבורה. כשאדם רוצה לעבור דירה, הוא מברר מי יהיו השכנים שלו אבל כשאדם זורק זבל לא איכפת לו היכן הזבל שלו יהיה. כשהאדם נפטר זה מעבר דירה הוא עובר ממקום למקום, לכן יש חשיבות גדולה היכן הוא קבור וליד מי הוא נמצא.

הדברים הללו באים לסתור את דעת הכופרים בהשגחה, וחושבים שכל האנושות הם כבהמות וחיות, ומפקפקים בהישארות הנפש, וסוברים שהכל הולך אל מקום אחד. לכן אמר שלמה המלך "מי יודע רוח בני האדם" מי מהם יודע להוקיר את רוח בני האדם שהבריות דנים רק לפי מראה עיניהם והרגשת חושיהם ואינם יודעים "רוח בני האדם העולה" שעולה היא למעלה לתת דין וחשבון לא כן "רוח הבהמה היורדת היא לארץ" בהמה אינה צריכה לתת דין וחשבון, אלא יורדת לארץ לאחר מותה.

לאחר הסתלקותו של בעל מגלה עמוקות רבי נתן נטע שפירא זצ"ל, בא יום אחד לקראקא אברך צעיר, שפנה אל גבאי החברה קדישא, כשבקשה בפיו, מכיון שראה כי בקרבת קברו של הגאון, מצויה חלקת קבר פנויה, חפץ הוא לרכוש חלקה זו עבור עצמו, ואף הציע סכום הגון לשם כך.

כאשר שמע הגבאי את דברי האברך החל לגעור בו מי אתה כי תחשוב עצמך ראוי לשכב במקום קדוש כזה? ומה עוד כשבעל מגלה עמוקות ביקש להשאיר מקום זה פנוי?

אולם האברך לא הרפה, הוא היה מוכן לשלם סכום נכבד עבור רכישת הקבר.

חלפו ימים ויום אחד החל הגבאי להרהר בינו לעצמו, הרי ההוצאות מרובות, שמירת בית החיים, הגדר הזקוקה לתיקון, הניקיון, התחזוקה, וקופת החברה קדישא ריקה, והנה הזדמנות נקרתה למלא את הקופה, כי בכספים שהציע האברך תמורת החלקה, ניתן יהיה למלאות רבות מן ההוצאות.

ממילא אמר הגבאי לעצמו, האברך צעיר, ואני זקן, ומי יודע מה ילד יום, והרי אין שום עד אין בינותינו.

אכן משבא שוב האברך לחזור ולבקש את בקשתו, נענה לו הגבאי ותקע לו את כפו לקניין חלקת הקבר סמוך לקבר המגלה עמוקות.

נטל הגבאי את הכסף לקופת הח"ק, אך את הקבר לא רשם על שם האברך, ואף הגבאי לא התעניין כלל לשמו.

באותו יום נסתלק האברך לבית עולמו, לפתע פתאום נחרד הגבאי חרדה גדולה, שכן אפילו את שמו לא ידע, אך ניחם עצמו בכך שאיש אינו מכיר את האברך, אין לו קרובים או ידידים, ובעיקר אין איש יודע ממעשה המכירה, הכסף הולך כמובן למטרות טובות, והכל בא על מקומו בשלום.

האברך נקבר כמנהג ישראל כאחד מבלי שם, בחלקה צדדית שמלבד יום הפטירה לא צוין עליה דבר, אפילו לא שם הנפטר.

בלילה בא האברך בחלום אל הגבאי וטענה בפיו, הסכמנו על העסקה בצורה ברורה ומפורשת, ואתה את חלקך לא קיימת, שילמתי עבור חלקת הקבר, ואתה תקעת לי את כפך וקברתני במקום אחר, אתבע אותך לדין בבית דין של מעלה...

נחרד הגבאי, אבל ניסה לומר לעצמו, שהחלומות שוא ידברון, ושדברי חלומות לא מעלין ולא מורידין, אולם משנשנה החלום בלילה שלאחריו, ובזה הבא, ובכא אחריו, הבין שלא יצא ממנו נקי.

וכדרכו של יהודי נכנס לשפוך שיח לפני הרב:

את חטאי אני מזכיר היום אומר הגבאי להרב רבי יואל סירקיש הב"ח כך וכך הווה מעשה: מכרתי את שאינו ראוי וכך וכך עלתה בידי, והנה האברך הנפטר מבהיל אותי בדברים ורוצה לתובעני בבית דין של מעלה כלומר רוצה במותי.

ניחמו הב"ח בדברים וחיזקו, והורה לו שבעת שיבוא האברך שוב בחלומות לתובעו, יענה לו בדברים שתורה לא בשמים היא עוד, ואין דנים בפני בית דין של מעלה אלא רק בזה של מטה, ואם הוא חפץ במשפט צדק, יבוא ביום פלוני במקום פלוני ויתבענו בפני בית הדין והיה אשר יאמרו הדיינים הוא יקום.

האברך בחלום בשומעו את דברי הב"ח אשר בפי הגבאי, הסכים מיד והודיע על בואו באותו יום שנקבע.

ביום המיועד הותקנה בבית הכנסת מחיצה שמאחוריה תיסתר רוחו של האברך, וכשהגיע שעת הדין תורה, נשמע כמין רחש מאחורי הפרגוד ונפתח הדין.

ציוה הרב על האברך שירצה את דבריו בפני בית הדין וזה עשה כדבריו.

האברך הרצה את טענותיו, שעל החברה קדישא לקיים את דבר ההסכם ולהביאו למנוחת עולמים במקום הקנוי לו.

כשנתבקש גבאי הח"ק לענות לדברי בעל דינו, עמד ואמר הן אמת שכך היה סיפור המעשה, אולם היה זה מקח טעות מעולם לא עלה בדעתי לטמנו בסמיכות לקברו של הרב בעל מגלה עמוקות, אין זה לפי כבודו של הרב, וזה בניגוד לצוואתו וכן בלי שם זה שאף את שמו לא רצה לומר לי, אינו ראוי לכך.

הב"ח פנה אל המנוח שיאמר לו מה שמו? ומי הוא? בכדי שיראה בית דין שמא ראוי הוא להיקבר ליד המגלה עמוקות.

אך האברך סירב בתוקף לגלות דבר על אודות עצמו, באומרו שאין זה ממין העניין, ואילו את ההסכמה שבתקיעת כף, יש לקיים כלשונה.

לאחר ששמעו הדיינים את הצדדים ישבו ושקלו וטרו בדבר, ובסופו של יום, יצא הפסק, מכיון שהמנוח קנה בלי שום צל של ספק את חלקת הקבר, ומן הראוי שיקבר בה כפי שהובטח לו, אך מאידך גיסא אין בית הדין יודע אם האיש הוא לפי כבודו של בעל המגלה עמוקות ואם ראוי לעבור על צוואתו למענו, ומכיון שאנשי הח"ק כבר יצאו ידי חובתם כלפי המנוח בזה שטמנוהו היכן שהוא, לכן אין אנו מחייבים את הח"ק להעבירו לקבר שליד הרב הגאון.

אבל כדי לצאת ידי חובת אלקים ואדם, ומחמת הספק, יפתחו את שני הקברים זה של האברך וזה שליד קבר המגלה

עמוקות, ויותרום פתוחים למשך הלילה, ואתה סיים הב"ח בפנותו אל המנוח שמעבר למחיצה, אם אכן ראוי אתה לשכב ליד הרב בעל מגלה עמוקות, תעבור לבדך אל הקבר הנכון לך.

ואכן כך נעשה, חפרו את קברו של האברך, וקבר נוסף ליד המגלה עמוקות.

למחרת עם בוקר, באו לבית החיים ויחרדו אל לבם, קברו של האברך היה ריק, ואילו הקבר ליד בעל מגלה עמוקות, היה מלא.

הקימו הגבאים מצבה על קברו, וכתבו עליה, פה נטמן האברך לא נודע מיהו, יגיד עליו רעו.

לאחר שנים נמחק הכתוב מן המצבה, ובשנת תקצ"ב הוקמה מצבה חדשה על הקבר וחרטו עליה את הדברים הבאים.

לנפש חיה פה מצאנו, ודעת שמה לריק יגענו, יען נמצא קבור ציון באשמנים, ותמחנה אותותיו מרוב שנים, אכן יגיד עליו רעו, גאון עוזנו, מגלה עמוקות ומגיה חשכנו, כי רב כבודו בשם תפארת, להישאר בדור דורים למזכרת, גבאי החברה קדישא זאת אל לבם השיבו, ומצבה חדשה על קברו הציבו, תקב"ץ לפ"ק לבריאת ארץ ושמים עכ"ל.

לימים נתגלה מיהו האברך המופלא, וכך נרשם בפנקס החברה קדישא של ק"ק קראקא, מתורגם ללשון הקדש (על ידי ר' יאיר וינשטוק)

בימי הרב גאון עולם הנורא בעל מגלה עמוקות זל"ה בק"ק קראקא, בא לעירנו בחור אחד לא נודע מאין הוא, וחיפש לו משרה ותפקיד לעסוק בו.

הוא השכיר עצמו אצל בעל בית אחד, בעל חנות גדולה להיות מוכר בחנותו, ועשה עבודתו באמונה והתנה עם הבעל הבית, בפירוש תנאי קודם למעשה, כי רק בתנאי זה הוא מוכן

לעבוד אצלו, שיוכל ללכת ערב ובוקר לתפילה אל בית הכנסת
במנין בעל הבית הסכים בלב חפץ.

כמו יוסף הצדיק בשעתו, מאז בא הבחור אל החנות נתברך
העסק והמסחר פרץ למעלה ראש, בשפע ברכה והצלחה.

פעם אחת, הלך הבחור המוכר לבית הכנסת להתפלל
תפילת שחרית כמנהגו, בתוך כך באו סוחרים ממרחקים והמון
אדם רב, אל חנותו של בעל הבית, עד שלא היה יכול לשרת
את כולם ולתת לכל אחד משאלותיו.

הבחור המוכר הקבוע איחר לבוא, איפה המוכר? שאל בעל
הבית את משרתו הנער כמה פעמים, עדיין לא חזר מבית
הכנסת...

בעל הבית הלך בחרי אף לראות מדוע בושש הבחור לבוא,
בדרך הרהר בנפשו, שאם האריך הבחור בתפילתו, יסלח לו,
אך אם מבלה את זמנו בבטלה אזי יענישנו כראוי?

כאשר בא לבית הכנסת מצאו עומד ומסתכל כלפי מעלה
על ציורי התקרה ואין אומר ואין דברים בפיו.

כשכולו בוער בחימה שפוכה, רץ אליו בעל הבית וסטרו על
הלחי פעם ופעמיים.

כל המתפללים נאספו לראות מה קרה? ובעל הבית
השוצף עזב את בית הכנסת וחזר לחנותו.

הבחור המוכר לא שב עוד לבית אדוניו מבית הכנסת, הלך
אל הרב מגלה עמוקות שהיה מכירו משכבר הימים ליטול
רשות ולהיפרד ממנו.

בעל המגלה עמוקות הצטער מאד למה זה תעזבני ?

אבל לשוא היו כל הפצרותיו וללא הועיל, כי הבחור גמר
אומר לעזוב את העיר תיכף ומיד.

לכל הפחות אל תפטר ממני אלא מתוך דבר הלכה הפציר בו המגלה עמוקות, למען תהיה לי מזכרת נצח ממך, הנה יגעתני בספרי מגלה עמוקות ואמרתי רנ"ב אופנים על פסוק זה ואתחנן אל ה' בעת ההיא... ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה... כמנין רב לך 252 על הפצרת משה רבינו להיכנס לארץ ישראל, אמור לי גם כבודו פירוש נוסף שלא הבאתי בספרי.

ויאמר לו הבחור יש איתי רמז שלא מובא בספרים.

יש ארבע חיות הקודש הנושאות את המרכבה העליונה, והכסא כבוד שלה, ולה ארבע רגלים, ארבע אופנים. ואמרו רז"ל: האבות הקדושים הם הם המרכבה. והאבות הקדושים המה שלושה כנגד שלושה רגלים.

ורצה משה רבינו ע"ה להיכנס לארץ ישראל, וע"י קדושת הארץ יוכל להיות רגל רביעי שבמרכבה, ואמר לו הקב"ה רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה, כי כבר הכינתי את דוד עבדי להיות ברגל הרביעי.

ורמז לזה כי מילת 'בדבר' הוא ר"ת בן דוד ברגל רביעי.

כי משה רצה להשלים את מעשה המרכבה העליונה העומדת בארץ ישראל של מעלה, ומכוונת כנגד ארץ ישראל של מטה, ובכניסתו לשם יגיע התיקון בספירת הנצח שהיא בעולם היצירה.

אך הקב"ה ראה שתיקון העולם כפי שהיה בזמן מחשבת הבריאה עליונה, דוקא על ידי השלמת עשר הספירות על ידי דוד בספירה האחרונה ספירת המלכות שהיא בעולם העשיה.

ויפטרו איש מרעהו ופרח לו איש האמת.

כשראה בעל החנות כי הנער לא חזר עוד לביתו, התחרט מאד על שביישו ברבים, והלך במר נפש אל הרב בעל המגלה עמוקות.

בבואו לביתו אמר לו רבי נתן נטע, מה שהכית אותו על הלחי הוא לא הרגיש כלל, ולו, לא עשית מאומה, אך לי עשית גם עשית, הרחקת ממני אוהב ורע, והוא עתה במרחק ת' פרסאות רחוק ממני, ולא אראה אותו עוד, אך שש אנכי על אמרתו שהניח לי לפני שעזב.

ולאחר פטירתו של בעל המגלה עמוקות, חזר הנער שהיה לאברך וקנה בעילום שם את החלקה ליד בעל המגלה עמוקות, ולאחר שגבאי הח"ק הפר את תקיעת הכף, התרחש כל האמור לעיל, והוא נקבר בה באופן פלאי ועד היום הוא טמון שם.

אדם אחד קרא לפני רבי זלמן מולוזיין את המקרא "ושכבתי עם אבותי" אלא שבטעות החליף את המילה "ושכבתי" במלה "וישנתי" כך שיצא שקרא לפני הגאון "וישנתי עם אבותי"

רבי זלמן לא אחר כרגע, ובהיותו ידוע כדקדקן אשר כל התורה שבכתב ושבעל פה שגורה על לשונו, מיהר לתקן את האישי, כשהוא מעיר לו כי היה צריך לקרוא "ושכבתי עם אבותי"

בתוך תוכחתו לאיש על אשר לא דקדק לקרוא את הפסוק ככתבו וכלשונו, אמר לו הגאון כי כאן בפסוק זה, רמוזים שנים מעיקרי הדת ישראל, המלה "ושכבתי" מלמדת על עיקר כי עתידה להיות תחיית המתים אשר בה יקומו כל מתי ישראל לתחייה, משום כך נאמר "ושכבתי" ולא "ונקברתי" וכדומה, כדי לרמז בזה, כי הוא שוכב ככל אדם השוכב אשר בדעתו לקום לסוף זמן.

ואלו המילים "עם אבותי" סח הגאון מלמדות על השארות הנפש לאחר המות בעולם הנפשות, שכן לולא זאת אין הבנה לביטוי שכיבתו עם אבותיו, אם לא שנפרש כי תהיה נשמתו עם נשמות אבותיו.

וא"כ שלוש מילים אלו, רומזות לשנים מעיקרי דת ישראל.
(תולדות אדם)

הרב ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פינסק קרלין (נפטר כ"ג אדר תשס"ז) מספר, את הסיפור הזה שמעתי מהחסידי רבי נחמן יוסף וילהלם זצ"ל, שהיה עד למעשה הזה, והיה מנאמני ביתו ואיש אמונו של רבי אליהו חיים מייזל זצ"ל רבה של העיר המטרופולין לודז' בפולין. (נפטר י"ד אייר תרע"ב)

בעיר לודז' פרצה מגיפה רח"ל, רבים מתושבי העיר לקו במחלה מיסתורית, ותוך תקופה קצרה שבקו חיים.

הממשלה הקימה ועדה רפואית מטובי הרופאים המומחים, כדי לבדוק את מקור המחלה, ולאחר בדיקות וחקירות הגיעו למסקנה שהגורם להתפרצות המחלה, הוא ריבוי האוכלוסין הגרים במקום אחד.

אחת ממסקנות הוועדה היתה, לצמצם את האוכלוסין מכאן ולהבא. ולכן ממשלת פולין הוציאה גזירה חמורה, שחל איסור מוחלט, על משפחות חדשות לבוא ולגור בעיר לודז', האיסור היה רק על משפחות שלימות.

בעיירה קטנה סמוכה ללודז' גרה משפחה ברוכת ילדים, אבי המשפחה מצא את מקור פרנסתו בניהול עסק בעיר לודז', ומכיון שלצורך עסקיו נאלץ להעדר רבות מביתו, החליט לעבור ולהתגורר בעיר הגדולה לודז', ישב בעל הבית על המדוכה וטיכס עצה איך לעקוף את האיסור החמור שגזרה הממשלה על משפחות חדשות שלא יבואו להתאזרח בעיר.

נצנץ רעיון במוחו ליטול עצת זקנינו אברהם אבינו ע"ה, לאמור: אמרי נא אחותי את למען ייטב לי בעבורך וחייתה נפשי בגללך, אם המשפחה נרשמה במשרד האוכלוסין כאשה אלמנה, ורשמה את עצמה וילדיה.

פקידי הממשלה אישרו את בקשתה, וכך עברה לגור באחת השכונות בעיר לודז', לאחר מספר שבועות הגיע הבעל ורשם עצמו כאדם בודד המעוניין לבוא ולגור בעיר.

כשהאישורים והמסמכים הכשרים בידם, עברו לגור יחד בעיר, השכנים הקרובים מסביב חשבו לתומם שהאיש

המתגורר בבית הוא אח של האלמנה שבא לתקופה קצרה לעזור לאחותו האלמנה ומשפחתה.

לצערם ולמגינת ליבם, המחלה האיומה שהשתוללה בראש חוצות, לא פסחה על מעונם, ולאחר תקופה קצרה שגרו בעיר, נדבקה אם המשפחה במחלה רח"ל, ולאחר ימים ספורים של יסורים קשים ומרים שבקה חיים, בהותירה אחריה עוללים רכים.

נשות החברה קדישא, הגיעו לערוך את הטהרה, ולבם התפלץ בתוכם לשמוע את זעקות השבר וקולות הבכי של הילדים, העוללים זעקו בבכי קורע לב אבא!!! אמא!!!

לאחר עריכת הטהרה, הגיעו אנשי חברה קדישא ולקחו את הנפטרת לבית הקברות, כל התהליך נעשה במהירות הבזק, מפאת החוקים החדשים, במצב הקשה ששרר, היו חייבים למהר ככל האפשר לקבור את הנפטרים, כדי למנוע התפשטות המחלה.

כשהגיעו לבית העלמין בדקו את המסמכים והניירות, והנה נדהמו למראה עיניהם במסמכים היה כתוב שהאשה אלמנה, ואילו נשות החברה קדישא העידו איך ששמעו את הילדים זועקים ומתייפחים על ברכי האיש וצועקים אבא אבא.

מקרה חמור ביותר נקלע לידיהם, אח ואחות שגרו יחד!!!

מפאת קוצר הזמן לא בדקו את הדברים עד תומם, את אבי המשפחה לא השיגו כיון שנשאר בבית עם הילדים, וכך החליטו על דעת עצמם לקבור את האשה מאחורי גדר בית הקברות, מקום המיועד לאינשי דלא מעלי.

אבי המשפחה שנשאר בבית לטפל בילדים שנותרו ללא משען, לא ידע כלל וכלל מכל מה שהתרחש סביב קבורת אשתו.

בלילה שלאחר הקבורה, הגיעה הנפטרת בחלום לבעלה, בבכיות נוראות התחננה על נפשה האומללה וביקשה ממנו

בתחנונים שיחוס וירחם עליה, ויעשה כל מה שביכולתו, היות וכרו את קבורתה סמוך למתים פושעים ומשומדים, ואין לשער ולתאר את גודל יסורי הנפש העוברים עליה בכל רגע ורגע.

הבעל התעורר בבהלה ובחרדה לחזיון הבלהות והחלום הנורא שראה, אמנם לאחר שעה נרגע בחושבו לתומו חלומות שווא ידברו.

והנה למחרת בלילה כשעלה על יצועו ובקושי הספיק להרדם, שוב הופיעה אשתו בחלום ובצעקות איומות צעקה עליו למה אינו מרחם עליה ועל נשמתה, ולא עשה מאומה!!!

הבעל קפץ ממטתו בבהלה, והבין שיש דברים בגו.

למחרת בבוקר פנה לאנשי החברה קדישא לברר מקום מנוחתה, לתדהמתו התברר לו כל המעשה המחפיר והעוול הנורא שנעשה לאשתו.

ראש החברה קדישא ניסה להסביר לבעל את השתלשלות הענינים, האברך האלמן פרץ בבכי על סאת הסבל והיגון שעבר, עוד נוסף המקרה הזה, הראה להם את שטר הכתובה וסיפר להם מה הניע אותו לעשות מה שעשה.

ככלות השבעה, הגיעו הבעל וראשי החברה קדישא לדין תורה אצל המרא דאתרא רבי אליהו חיים מיזל זצ"ל. הבעל תיאר בהתרגשות את כל השתלשלות הענינים, העיד על אשתו שהיתה צדקת ובעלת חסד, וסיפר להרב ולכל הנוכחים את דברי אשתו, שנתגלתה לו בחלום בזעקות שבר על היסורים שעוברים עליה מכל הסובבים אותה.

דבריו הכנים של הבעל שנאמרו מתוך כאב עמוק, החרידו את כל השומעים, המרא דאתרא רבי אליהו חיים ביקש לשמוע את ראש החברה קדישא מה יש לו לומר?

הגבאי הראשי התנצל וביקש סליחה ומחילה על מעשה השגגה שיצא מתחת ידיו, אך אמר שכל מה שעשו היה בתום לב, בכאב לב הודיע מפורשות שאת הנעשה אין להשיב כי

במצב הנורא השורר בעיר, הוצאת מת מקברו והעברתו למקום אחר אסורה על פי חוקי הממשלה, עונשו של המוציא יכול להסתיים במשפט מוות, ולכן אין ביכולתם לעשות מאומה.

רבי אליהו חיים הרכין את ראשו על זרועותיו שעה ארוכה ישב אחוז שרעפים, כל היושבים בחדר בית הדין היו דוממים תמהים ומחכים לדעת מה יאמר המרא דאתרא.

רבי אליהו חיים הרים את ראשו, ובקול חרישי מהול בעצב, פנה אל הבעל ואמר: צר לי עליך אחי היקר, על פי ההלכה במקום שיש חשש של סכנת נפשות אין בכוחי להורות לחברה קדישא שיסכנו את עצמם, אמנם לאיך גיסא אשתך נמצאת במצוקה גדולה רחמנות על הנפש האומללה, עוול נורא נעשה עמה על לא דבר בכפה, לא נותר לי ברירה אחת, אלא לקחת על עצמי לפעול לטובת ולתיקון נשמתה האומללה.

אני מקבל על עצמי ללמוד משניות לעלוי נשמתה ולומר עליה קדיש.

רבי נחמן יוסף שהיה עד לכל השתלשלות הענינים סיפר: לאחר כמה שבועות פגש את האברך, כשראה אותו האברך, מרחוק רץ לקראתו, וסיפר לו בהתרגשות שאשתו המנוחה באה אליו שוב בחלום, ראיתי אותה סיפר, ופניה קורנות וזרחות באור יקרות.

היא אמרה לי כי מאותו יום שהרב הצדיק רבי אליהו חיים מייזל התחיל לומר עבורה קדיש וללמוד משניות, התרוממה מסביב לקברה חומת ברזל שחצצה והפרידה בין קברה לשאר הקברים, ומאז היסורים והמכאובים נעלמו.

האשה אמרה לי, הוסיף הבעל שמכיון שהיא הגיעה למקום מנוחתה בשלווה, אין לה רשות עוד לבוא ולספר מהקורות עמה.

מעלת לימוד התורה ביחס לשאר המצוות

אמרו חז"ל (ירושלמי פאה פ"א ה"א): על המשנה "ותלמוד תורה כנגד כולם" כל מצוותיה של תורה, אינן שוות לדבר אחד של תורה". ובאר הגר"א דהיינו למילה אחת של תורה. דהיינו שכל המצוות ביחד לא שוות ללימוד התורה.

וכך כתב הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה ג). אין לך מצוה בכל המצוות כולן, שהיא שקולה כנגד תלמוד תורה, אלא תלמוד תורה שקול כנגד כל המצוות כולן.

מעלת לימוד התורה בשבת

כתב המקובל החסיד הרב רחמים שרים זצ"ל תלמידו של גאון המקובלים בירושלים הרב שאול חיים דוויק הכהן זיע"א בספרו שערי דרך החיים (ח"ג סימן קצה) וז"ל ושמענו מפי הרב יוסף חיים (הבן איש חי) שהלומד בשבת עולה י"ז אלף פעמים על החול מפי מגידי אמת עכ"ד.

וכתב בספר שיבת ציון (ח"ב רלג, להרה"ג בן ציון מוצפי שליט"א): א"ל מו"א המקובל רבי סלמן מוצפי זצ"ל שצריך לומר י"ז אלף רבוא כי כך שמע מפי חכמי הקבלה שבירושלים (וזאת עפ"י הכתוב בספר עץ חיים למהרח"ו ובתקוני הזהר ועוד)

ואם כן 17 אלף ריבוא הוא מאה שבעים מליון. לפי זה לימוד תורה של שעה אחת בשבת, שווה כמאה שבעים מליון שעות של חול".

ומה שכתב הבן איש חי (שנה ב בהקדמה לפרשת שמות) ששעה אחת בשבת שווה כאלף שעות בחול, אמר לו אביו זצ"ל שהוא לאו דוקא ובדרך הפלגה כתב כן, (כמו שאומרים 'חמץ אפילו באלף לא בטל', ובאמת שגם ביותר מאלף, אינו בטל).

חוברת זו שהנך אוחז בידך, נקראת בשקיקה על ידי כל שכבות הציבור, ורבים מוסרים מהם דרשות לציבור. ויש ביקוש להגדיל את התפוצה, כי אין הקומץ משיביע את הארי.

בסכום של 100 ₪ ניתן להדפיס כ-40 חוברות והנך שותף בזיכוי הרבים. של מאות שעות של לימוד תורה בשבת קודש, והכל יהיה נזקף לזכותך.

להקדשת חוברות

עם הנצחה לעילוי נשמת או לברכה

במחיר עלות ניתן להתקשר 054-8428679